

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговина

Predmet broj: S1 1 K 014550 15 Krž 8

Datum Apelacione sjednice: 30.09.2015. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu:

sudija Redžib Begić, predsjednik vijeća

sudija Dr. Dragomir Vukoje, član vijeća

sudija Meddžida Kreso, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

DRAGANA ŠEKARIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Seid Marušić

Branilac optuženog Dragana Šekarića: advokat Mirsada Beganović-Žutić

Broj: S1 1 K 014550 15 Krž 8

Sarajevo, 30.09.2015. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudije Redžiba Begića, kao predsjednika vijeća, te sudija Dr. Dragomira Vukoja i Meddžide Kreso, kao članova vijeća, uz učešće pravne savjetnice Medine Džerahović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dragana Šekarića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), d), e), g), i) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, odlučujući po žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 0006581 13 od 24.04.2015. godine i optuženog Dragana Šekarića od 21.04.2015. godine, izjavljenim na presudu ovog Suda, broj S1 1 K 014550 14 Kri od 13.02.2015. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Seida Marušića, optuženog Dragana Šekarića i njegovog branioca, advokata Mirsade Beganović-Žutić, na osnovu člana 314. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), dana 30.09.2015. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Djelimično se uvažava žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, pa se presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 1 K 014550 14 Kri od 13.02.2015. godine **p r e i n a č a v a** u dijelu koji se odnosi na krivičnopravnu sankciju na način da se optuženi Dragan Šekarić za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a) i g) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, za koje je oglašen krivim, **osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina**, u koju kaznu mu se, na osnovu člana 56. KZ BiH ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru počev od 06.10.2014. godine, pa nadalje, dok se žalba optuženog Dragana Šekarića **odbija kao neosnovana**, pa prvostepena presuda u ostalom dijelu ostaje neizmijenjena.

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 225

O b r a z l o ž e n j e

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 014550 14 Kri od 13.02.2015. godine optuženi Dragan Šekarić oglašen je krivim da je radnjama opisanim u osuđujućem dijelu izreke te presude počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a) i g) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. istog zakona , za koje krivično djelo je na osnovu odredbe člana 285. ZKP BiH, te odredbi članova 39, 42 i 48. KZ-a BiH, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina, u koju mu se u skladu sa odredbom članom 56. KZ BiH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 06.10.2014. godine, pa nadalje.

2. Istom presudom na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, optuženi je oslobođen od optužbe da bi radnjama opisanim pod tačkama II.1, II.2 i II.3 izreke presude počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1.tačka h) u vezi sa tačkama a), d), e), i) i k) KZ BiH.

3. Na osnovu odredaba člana 188. stav 4. i člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobođen od obaveze naknade troškova krivičnog postupka, dok su na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni Jamak Šefket i svjedokinja S-1 sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućeni sa parnicu. U odnosu na oslobađajući dio presude, a na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH, svi oštećeni su upućeni na parnicu.

B. ŽALBE

4. Protiv navedene presude žalbu su blagovremeno izjavili tužilac Tužilaštva BiH, kao i optuženi Dragan Šekarić, dok je žalba braniteljice optuženog advokata Mirsade Beganović-Žutić rješenjem predsjednika prvostepenog vijeća od 17.06.2015. godine odbačena kao neblagovremena.

5. Tužilac je žalbu izjavio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. ZKP BiH, kao i odluke o krivičnopravnoj sankciji iz člana 300. ZKP BiH, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće u cjelosti žalbu prihvati kao osnovanu, te ukine pobijanu presudu u odnosu na tačke 1., 2. i 4. izmijenjene optužnice, te odredi ponovno održavanje pretresa, a da u odnosu na tačku 3. izmijenjene optužnice u odluci o krivičnopravnoj sankciji i troškovima krivičnog postupka presudu preinači tako što će optuženom izreći kaznu dugotrajnog zatvora u dužem trajanju i obavezati ga da nadoknadi troškove krivičnog postupka.

6. Optuženi Dragan Šekarić u svojoj žalbi prvostepenu presudu pobija u osuđujućem dijelu pozivajući se na žalbene osnove iz člana 296. tačka a) – bitne povrede odredaba krivičnog postupka i tačka c) - pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ZKP BiH, u vezi sa članom 299. ZKP BiH, sa prijedlogom da se prvostepena presuda u tom dijelu ukine i donese nova oslobađajuća odluka.

7. Tužilaštvo BiH je dostavilo odgovor na žalbu optuženog, sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

8. Optuženi Šekarić, kao i njegova braniteljica dostavili su odgovore na žalbu Tužilaštva BiH, sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

9. Na javnoj sjednici Apelacionog vijeća održanoj dana 30.09.2015. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, žaloci su ostali kod pismeno iznijetih žalbenih razloga i odgovora. Optuženi je ponovio da nije kriv za predmetne inkriminacije, koje ne spori da su se desile, ali da on nije bio niti prisutan toga dana na kritičnom mjestu, kao i da su iskazi svjedoka uštamani i iskonstruisani u cilju da se optuženi osudi po svaku cijenu. Cijela presuda se temelji na iskazu jednog svjedoka tj. svjedoka pod mjerama zaštite sa pseudonimom S-1, te prema tvrdnjama optuženog, u vrijeme kada mu je pred ovim sudom određivan pritvor, nijedan svjedok nije saslušan, već sve ima pozadinu u elektronskoj pošti (*mail-u*) upućenoj iz Liberalne stranke, koji su htjeli da ga sklone kao političkog protivnika, jer je bio politički aktivan na području Goražda.

II. OPŠTA PITANJA

10. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

11. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

12. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

13. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća, odbaciti bez daljeg razmatranja.

14. Rješavajući pravni spor sudovi utvrđuju određene odlučne činjenice (činjenično stanje) i na tako utvrđeno činjenično stanje primjenjuju određeno pravno pravilo (pravnu normu). Na taj način sudovi prvo rješavaju činjenično, a potom pravno pitanje. Prilikom isticanja u žalbi nekog pravnog nedostatka i pri ispitivanju istog od strane vijeća apelacionog odjeljenja, uvijek se mora poći od određene činjenične osnove. To znači da se određeni pravni nedostatak ne može pobijati, a da se prethodno nije načisto da li je činjenično stanje, na koje je primijenjeno pravo, pravilno utvrđeno. Žalitelj mora jasno razgraničiti je li do nedostatka došlo usljed pogrešne primjene zakona na pravilno utvrđeno činjenično stanje ili je na nepravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenjen zakon. Ovo mora razgraničiti i apelaciono vijeće kada ispituje nedostatke presude.

15. Naravno, naprijed navedeno vrijedi pod uslovom da u presudi, koja se žalbom napada, nije počinjena neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, na koju se u žalbi ukazuje. Ukoliko žalba i to ističe, tada je vijeće apelacionog odjeljenja/ drugostepeni

sud dužan prvo ispititi te žalbene navode, pa ako utvrdi da su oni osnovano istaknuti, neće se moći ni upuštati u ocjenu činjeničnog i pravnog pitanja.

16. Dakle, prvo što je predmet ispitivanja po žalbi, koja na to ukazuje, odnosi se na postojanje bitnih povreda odredaba krivičnog postupka.

A. KRITERIJI ZA PREISPITIVANJE NAVODNIH GREŠAKA – OPŠTA RAZMATRANJA

17. Vijeća ovog Apelacionog odjeljenja – Odjela I su kroz više svojih odluka stala na pravno stanovište po kome je žalbeni postupak *korektivne prirode*, te stoga to nije „prilika za preispitivanje nekog predmeta *de novo*“.¹

18. Strana koja tvrdi da su počinjene činjenične greške mora da iznese argumente u prilog svojih tvrdnji i da objasni na koji način te greške obesnažuju odluku. Takođe, žalbena vijeća su redovno podsjećala na to da ne mijenjaju olako činjenične zaključke donijete u prvostepenom postupku obzirom da su sudije u tom postupku imale više mogućnosti da odrede pouzdanost i vjerodostojnost nekog svjedoka nego što ima žalbeno vijeće, a takođe i da odrede dokaznu vrijednost dokaza koji su iznijeti na suđenju.

19. Kada se radi o ovom tipu grešaka, žalbeno vijeće primjenjuje tzv. kriterij „razumnosti“ pobijanog zaključka. Samo u slučajevima u kojima je očito da nijedna osoba sposobna da razumno rasuđuje ne bi prihvatila dokaze na koje se pretresno vijeće oslonilo, ili kada su ti dokazi potpuno pogrešno ocijenjeni, upustiće se u mijenjanje činjeničnih zaključaka.

20. Za razliku kad odbrana podnosi žalbu u kom slučaju mora da dokaže da nijedan razuman presuditelj o činjenicama *ne bi mogao doći do zaključka* o krivici izvan svake razumne sumnje, za slučaj kada tužilac podnosi žalbu, uzimajući u obzir da on snosi teret dokazivanja optuženog na suđenju, značaj činjenične greške koja je dovela do neostvarenja pravde poprima poseban karakter kada je tužilac taj koji tvrdi da je do nje

---

¹ Takođe, v. predmet MKSJ, Tužilac protiv *Milorada Krnojelca*, Žalbeno vijeće, Presuda, 17. septembar 2003., para. 5 – 20., te predmete *Erdemović* (para. 16), *Tadić* (para.238 do 326), *Aleksovski* (para. 63), *Furundžija* (par. 35 do 37.), *Čelebići* (par. 435), i dr.

došlo. Na njemu je još teži zadatak da dokaže da u vezi s krivicom optuženog ne postoji ni najmanja razumna sumnja kad se uzmu u obzir činjenične greške koje je učinilo pretresno vijeće.

21. Osim toga, žalilac mora jasno navesti svoje osnove i argumentaciju u žalbenom postupku i precizno uputiti žalbeno vijeće na dijelove žalbenog spisa na koje se poziva u prilog svojih tvrdnji. Nije dovoljno da žalilac vrši puko osporavanje presude da bi pokazao da zaključci Pretresnog vijeća nisu tačni. Dakle, za žalbeno vijeće nije prihvatljivo da žalilac samo pobija zaključke Preresnog vijeća i predlaže drugačiju ocjenu dokaza. Ako žalilac ne navede u čemu je to ocjena dokaza od strane Pretresnog vijeća pogrešna i nerazumna, onda žalba nije ispunila traženi teret dokazivanja za navode o činjeničnim greškama.

III. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

22. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.

23. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

24. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

25. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a)

ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

26. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

27. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda hipotetički mogla negativno odraziti na donošnje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA – OSLOBAĐAJUĆI DIO PRESUDE

1. Prvostepena presuda (ne) sadrži razloge o odlučnim činjenicama

28. Žalbom tužilaštva se u okviru ovog žalbenog osnova potencira da je pobijana presuda u oslobađajućem dijelu ostvarila bitnu povredu iz tačke k) stav 1. član 297. ZKP BiH na način da ista ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, odnosno ne sadrži jasnu sliku u odnosu na svaki pojedinačni dokaz, iako je obaveza pretresnog vijeća bila da jasno iznese svoje stavove prilikom ocjene svih izvedenih dokaza, naročito onih koje ne prihvata kao vjerodostojne i pouzdane. Tako, žalba smatra da se u obrazloženju pobijane presude: (1) samo navodi dokaz optužbe Plan izvođenja napada na Goražde (T-1-10), u prilogu skica, dok uopšte nema ocjene o neprihvatanju sadržaja ovog dokaza, kao ni ocjene iskaza svjedoka S-4 datom na glavnom pretresu, te (2) u pogledu dokaza izvedenog od strane suda po službenoj dužnosti – suočavanje svjedoka Muhić Dženite i zaštićenog svjedoka S-2 presuda iznosi samo uopštene i paušalne zaključke.

29. Tužilaštvo u tom smislu smatra da je prvostepeno vijeće bilo dužno izjasniti se o svakom izvedenom dokazu u onoj mjeri u kojoj je potrebno da obrazloži svoju odluku i svoju ocjenu da li svaki pojedinačan dokaz potkrepljuje sudsku odluku ili je dovodi u sumnju, što isto nije učinilo.

(a) Zaključci Apelacionog vijeća

30. Apelaciono vijeće istaknute prigovore u cjelosti nalazi neosnovanim.

31. *Prima facie* analiza pobijane presude, a kako se to zahtijeva prema standardima za preispitivanje presude sa osnova bitnih povreda, ne ukazuje na postojanje opisane bitne povrede. Pretresno vijeće je u cijelosti postupilo u skladu sa odredbom člana 290. stav 7. ZKP BiH, koji propisuje da sudeće vijeće ima za obavezu navesti *činjenice* na koje se oslanja. U tom smislu bitno je naglasiti da ovakav pristup ne znači da se presuda u izvođenju zaključaka o odlučnim činjenicama morala osvrnuti na svaki pojedinačni dokaz, kako se to žalbom pogrešno potencira, već da je pobrojala i sadržajno iznijela one dokaze koji su bili od pretežnog značaja u izvođenju zaključaka o odlučnim činjenicama. Dakle, sa aspekta formalne ispravnosti pobijane presude, Apelaciono vijeće izvodi zaključak da je pretresno vijeće iznijelo dovoljne i u svemu prihvatljive razloge za svoje stavove i činjenična utvrđenja osloncem na relevantne dokaze koji potkrijepljuju cjelinu stava koji je taj sud zauzeo, o čemu će detaljnije biti riječi u nastavku obrazloženja.

32. Pobijanom presudom su, po mišljenju Apelacionog vijeća, u odnosu na događaj pobliže opisan pod tačkom 1. Izmijenjene optužnice (napad na civilno stanovništvo u naselju Lozje – Kokino selo koji se dogodio 22.05.1992. godine) sadržajno izneseni relevantni dokazi, a zatim izvedeni ispravni činjenični zaključci. Što se tiče svjedočenja svjedoka S-4 u odnosu na tačku 1. izmijenjene optužnice, iz same presude, te uvidom u transkript sa glavnog pretresa od 06.10.2014. godine, vidljivo je da se ovaj svjedok nije očitovao u odnosu na opisani događaj. Stoga, žalbene zamjerke Tužilaštva upućene prvostepenoj presudi po kojoj nije iznijela ocjenu svjedočenja ovog svjedoka na glavnom pretresu, ostaju bez potrebne potkrepe uvidom u sadržaj na glavnom pretresu izvedene procesne građe.

33. U odnosu na žalbeni prigovor Tužilaštva da u obrazloženju pobijane presude izostaje ocjena sadržaja dokaza optužbe T-1-10 (Plan izvođenja napada na Goražde, u

potpisu načelnika Mitrović Jova, odobren od strane komandanta TO Petković Brana), Apelaciono vijeće smatra kako je prvostepeno vijeće preko ovog materijalnog dokaza dalo jednu generalnu sliku dešavanja u inkriminisano vrijeme vezano za napad na civilno stanovništvo na području Goražda. Međutim, ovom prilikom Apelaciono vijeće ističe da je prvostepeno vijeće u propedeutskom (uvodnom) dijelu presude dalo dovoljno elemenata koji su potrebni za identifikaciju uslova za postojanje širokog i sistematskog napada kao opšteg elementa kojim se konstituiše biće krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, nakon čega je u konkretnom slučaju cijenilo (ne)ispunjenost uslova za postojanje takvog napada u svjetlu izvedenih dokaza u odnosu na ovu tačku optuženja.

34. O nedokazanosti ovog opšteg elementa predmetnog krivičnog dijela u odnosu na oslobađajući dio presude biće više riječi u okviru razmatranja žalbenog osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

35. Što se tiče žalbenog prigovora Tužilaštva istaknutog u odnosu na bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, i u tom okviru na činjenična utvrđenja iznesena u odnosu na tačku 2. izreke oslobađajućeg dijela presude vezano za događaje u naselju Dušće (ubistvo Zukić Behije i prisilni nestanak Džemila i Faruka Zukića), po kojim prvostepena presuda iznosi samo uopštene i paušalne zaključke u pogledu dokaza izvedenog od strane suda po službenoj dužnosti – suočavanje svjedoka Muhić Dženite i zaštićenog svjedoka S-2 - Apelaciono vijeće nalazi slijedeće.

36. Procesna situacija saslušanja svjedoka putem suočenja propisana je u odredbi člana 86. stav 9. ZKP BiH. Naime, svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu *važnih* činjenica.²

37. Najprije, Apelaciono vijeće imalo je u vidu da prvostepeno vijeće u para. 471. prvostepene presude detaljno obrazlaže iz kojih razloga prihvata iskaz svjedokinje Dženite Muhić kao relevantan i zašto mu u konačnici poklanja punu vjeru. Sa druge

---

² Procesna mogućnost suočavanja svjedoka *common law* sistem ne poznaje, nasuprot adversarnog (stranačkog) sistema. Mada, ostaje otvoreno pitanje koliko je suočavanja svjedoka zaista produktivno jer u većini slučajeva niti jedan svjedok neće odstupati od svog prvobitnog iskaza. V. OKO War Crimes Reporter, NO 11, 2010 str. 9.

strane, prvostepeno vijeće je detaljno ocijenilo iskaz svjedokinje S-2 u para. 472—502., ukazujući na brojne nedosljednosti i protivrječnosti u njenom svjedočenju kako u odnosu na njen iskaz kojeg je dala u toku istrage u odnosu na ono što je svjedočila na glavnom pretresu, ali i u odnosu na iskaz Dženite Muhić, kao kredibilne svjedokinje.

38. Prvostepeno vijeće je u pogledu načina ocjene dokaza metodološki gledano, u svemu postupilo ispravno, onako kako to nalaže odredba iz člana 281. stav 2. ZKP BiH. To vijeće je u odnosu na provjeru navoda optužbe vezanih za identifikaciju optuženog kao lica koje je navodno bilo prisutno u grupi Milana Lukića prilikom opisanog događaja u selu Dušće, najprije podvrglo kritičkoj analizi iskaze svjedoka koji su se očitovali u odnosu na tu okolnost, i to tako što je pojedinačno cijeno iskaz Dženite Muhić a zatim i svjedokinje S-2, pa je njihova svjedočenja dovelo u međusobnu vezu, i ista kompariralo prije nego što je povuklo definitivne zaključke – da nije bilo dovoljno dokaza da je optuženi Šekarić počinio inkriminisane radnje pobliže opisane pod tačkom 2. izreke optužnice, odnosno, kako je to pobliže izloženo u para. 501 i 502. oslobađajućeg dijela prvostepene presude.

39. Dakle, u situaciji kada oštećena Dženita Muhić³ sa jedne strane, decidno svjedoči da među osobama koja su pripadala grupi Milana Lukića⁴ koja su kritične prilike bili prisutni na licu mjesta, nikog od njih nije prepoznala niti je poznavala optuženog Šekarića, mada su joj članovi porodice kritičnog dana smrtno stradali, za razliku od svjedokinje S-2 koja, sa druge strane, je jedina koja identifikuje optuženog Dragana Šekarića kao izvršioca navedenih radnji, prvostepeni sud pravilno zaključuje da nije mogao samo na osnovu njenog iskaza koji je, pored ostalog, bio motivisan i razlozima lične i privatne prirode, zasnovati osuđujuću presudu po ovoj tački izmijenjene optužnice. I ovo Vijeće nalazi da takvi motivi svjedokinje S2 dovode u ozbiljnu sumnju kredibilitet njenog svjedočenja.

40. Prema tome, žalbena tvrdnja da dokaz izvedene od strane Suda i to – suočavanje svjedokinje Muhić i zaštićene svjedokinje S-2 sadrži uopštene i paušalne zaključke ostaje nepotkrijepljena i suprotna temeljitoj analizi i provjeri navedenih subjektivnih dokaza,

---

³ Transkript svjedočenja Dženite Muhić sa glavnog pretresa od 22.12. 2014. god., str.,17,18.

⁴ Većina saslušanih svjodoka u odnosu na događaj opisan u tački 1. izmijenne optužnice, navode da nisu vidjeli koga od uniformisanih srpskih vojnika.

kako to ispravno čini prvostepena presuda, jednako kao što ostaje usamljeno svjedočenje S-2, bez potkrepe u ostalim izvedenim dokazima. Do drugačijeg zaključka ne može dovesti ni žalbeni navod da je svjedokinji saglasno svjedočio i svjedok pod mjerama zaštite S-4⁵, inače njen suprug.

41. Ovo Vijeće nalazi da je pobijana presuda *prima facie* koncentrisana na ispitivanje i ocjenu izvedenih dokaza na osnovu kojih je izvela svoja utvrđenja o nedokazanosti krivice optuženog, a o čemu će detaljnije biti riječi u dijelu koji se odnosi na žalbene prigovore tužilaštva na oslobađajući dio prvostepene presude sa osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

IV. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

42. Osnova svake sudske presude jeste činjenično stanje. Samo na pravilnom i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju je moguće pravilno primjeniti krivični zakon. S obzirom na ograničenje po kom drugostepeno vijeće/vijeće Apelacionog odjeljenja presudu ispituje samo u okviru istaknutih žalbenih navoda, kako je to izričito propisano u čl. 306. ZKP BiH, time je određen i obim u kojem će apelaciono vijeće ispitati pobijanu presudu ukoliko se činjenično stanje napada određenim konkretnim tvrdnjama. Iz navedenog proizilazi stav po kome Apelaciono vijeće neće ispitivati istinitost svih činjenica sadržanih u pobijanom dijelu presude.

43. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost činjeničnih zaključaka.

44. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu

---

⁵ Para. drugi na str. 7. žalbe Tužilaštva BiH.

presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

45. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

46. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

47. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.⁶ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

48. Da bi dokazao da je donesena nepravilna presuda, žalilac mora pokazati da navodno pogrešno i nepotpuno činjenično stanje koje je utvrdilo prvostepeno vijeće opravdano dovodi u sumnju krivicu optuženog.⁷ Da bi tužilac dokazao da je donesena nepravilna presuda, on mora pokazati da je, nakon što se u obzir uzmu činjenične greške

---

⁶ M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

⁷ *Stupar i dr.*, drugostepena presuda od 09.09.2009., para. 328

koje je prvostepeno vijeće učinilo, eliminisana svaka osnovana sumnja u pogledu krivice optuženog.⁸

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA – OSLOBAĐAJUĆI DIO PRESUDE

49. Žalba Tužilaštva u okviru žalbenog osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja smatra da prvostepeno vijeće nije, a moralo je, dati razumno obrazloženje u svojoj presudi⁹ na osnovu čega Tužilaštvo nije dokazalo van svake razumne sumnje postojanje širokog i sistematičnog napada kao opšteg elementa bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH.

50. Ova žalba smatra da je prvostepeno vijeće pogriješilo utoliko što je svaki od pojedinačnih događaja iz tačaka optužnice u oslobađajućem dijelu presudu posmatralo izolovano jer u tom slučaju niti jedan napad ne bi mogao dobiti karakter sistematičnog napada čija je glavna odlika njegovo redovno ponavljanje koje se ne može pripisati slučajnosti uz malu vjerovatnoću da je napad počinjen nasumično. Takav pristup prvostepenog vijeća žalba Tužilaštva smatra pogrešnim jer je sve napade na području opštine Goražde preduzete u vremenskom rasponu od maja do septembra 1992. godine trebalo posmatrati u cjelini i u kontekstu pojmova “širok i sistematičan napad”¹⁰.

51. Prvostepeno vijeće je negativno odgovorilo na teze optužbe u odnosu na činjenične tvrdnje o: (1) postojanju širokog i sistematičnog napada na Goražde i okolinu u periodu prije napada na Kokino selo 22.05.1992. godine, te u odnosu na (2) prisustvo optuženog i njegovo učešće u napadu na Kokino selo. Dakle, prvostepeno vijeće je našlo nedokazanim od strane Tužilaštva postojanje inkriminacija pod tačkom 1. Izmijenjene optužnice u oba aspekta Zločina protiv čovječnosti, kako u pogledu postojanja njegovog opšteg elementa¹¹, tako i u pogledu postojanja pojedinačnih inkriminacija u osnovi tog

---

⁸ *Ibidem*

⁹ para. 393. i 394. prvostepene presude.

¹⁰ Žalba Tužilaštva BiH, broj: T 20 0 KTRZ 0006581 13 od 24.04.2015. godine, pasus treći, str. 3. Na ovom mjestu Apelaciono vijeće primjećuje da žalba pogrešno citira zakonski propis iz čl. 172, KZ BiH utoliko što umjesto veznika „ili“ upotrebljava veznik „i“, dakle, namjesto odnosa alternativiteta kako je to propisano u zakonskoj normi koristi i uspostavlja odnos konjuktiviteta.

¹¹ V. podosnov (a) oslobađajućeg dijela prvostepene presude – Nepostojanje širokog i sistematičnog napada u Goraždu, na str. 86-88, i podosnov (b) Pojedinačna inkriminacija u osnovi zločina, na str. 88-90., te podosnov (c) Nedokazanost prisustva optuženog u Kokinom selu i učešća u napadu na str. 91-96.

zločina koje bi se mogle upisati u krivicu optuženog. O tim, samo za žalbu Tužilaštva spornim pitanjima, prvostepena presuda je nakon svestrane ocjene provedenih dokaza, položila ispravne zaključke koje Apelaciono vijeće u svemu prihvata kao svoje.

52. Prvostepeno vijeće je sagledalo ispunjenost traženih uslova za postojanje opšteg elementa predmetnog krivičnog djela primjenom kriterija „dovoljnosti dokaza“, kako sa aspekta njihovog kvaliteta tako i kvaniteta. Takođe, prvostepeno vijeće je imalo u vidu i cjelinu iznesene dokazne građe, ne fokusirajući se isključivo na razmatranje dokaza optužbe T-1-10, na šta pledira žalba Tužilaštva. Samo na taj način je prvostepeno vijeće, po mišljenju ovog Vijeća, moglo izvesti pravilan zaključak kako to stoji u para. 394. prvostepene presude:

“Vijeće ističe da iz dostavljenih dokaza Tužilaštva nije steklo uvjerenje o ispunjenosti ovog opšteg elementa, jer na ovu okolnost, prema mišljenju Vijeća, Tužilaštvo nije izvelo *dovoljno* dokaza. Vijeće tako primjećuje da su svjedoci optužbe pretežno saslušavani na okolnost napada koji se desio 22.05.1992. godine, koji je optužnicom izdvojen kako pojedinačna inkriminacija u osnovi zločina, a znatno manje su iznosili činjenica i okolnosti koje su bile relevantne za utvrđivanje postojanja širokog i sistematičnog napada, kao opšteg elementa krivičnog djela.”

53. To, što nije iznesena detaljna analiza prihvatanja sadržaja ovih dokaza, ne znači da isti nisu cijenjeni i da *a priori* nisu prihvaćeni, već naprotiv, to u konkretnom znači da je pobijana presuda primjenjujući metod analitičkog iznošenja sadržaja dokaza, kako tužilaštva, tako i odbrane, iste *implicite* prihvatila kao vjerodostojne. Nije bilo potrebe ponaosob navoditi da se pojedinom iskazu poklanja vjera ili ne, jer je zajedničkom, sveobuhvatnom ocjenom vjerodostojnosti navedenih iskaza saslušanih svjedoka i uloženi materijalnih dokaza prvostepeno vijeće u metodološkom smislu na ispravan način iznijelo dovoljne i u svemu prihvatljive razloge za svoja utvrđenja.

54. Pretresno vijeće nigdje u presudi nije ustvrdilo da ne vjeruje određenom svjedoku koji su svjedočili na okolnosti početka sukoba u Goraždu ili da određeni materijalni dokaz ne prihvata, a kako to prozilazi iz iznesenih zaključaka, već ocjenom istih u njihovoj ukupnosti, Pretresno vijeće nije bilo u mogućnosti izvesti pouzdan zaključak o predmetnim dešavanjima koja bi za posljedicu imala dokazanost van razumne sumnje

tvrdnje tužilaštva o postojanju širokog i sistematičnog napada na tom području u vrijeme obuhvaćeno izmijenjenom optužnicom.

55. Drugim riječima iskazano, pretresno vijeće je u osuđujućem dijelu presude uspostavilo standard dokazivosti postojanja širokog i sistematičnog napada Vojske Republike Srpske (VRS) usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva područja opštine Višegrad, koji standard je doslijedno primijenilo i na odlučne činjenice vezane za dešavanja na području Goražda, stim što je ovog puta pravilno utvrdilo da ne postoji dovoljan kvantum relevantnih dokaza za afirmativan zaključak za dešavanja na tom području koja bi se mogla podvesti pod postojanje napada opisanih karakteristika.

56. Takođe, prvostepeno vijeće nije propustilo da navede da su svjedoci optužbe pretežno saslušavani na okolnost napada, koji se desio 22.5.1992. godine, koji je u optužnici izdvojen kao pojedinačna inkriminacija, a znatno manje na okolnosti bitne za utvrđivanja napada kao opšteg elementa krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti. U tom pravcu, prvostepeno vijeće je pravilno u para. 402. prvostepene presude konstatovalo kako od strane Tužilaštva nije izvedeno dovoljno dokaza u pogledu postojanja zajedničkog djelovanja vojske, policije i paravojnih jedinica Republike Srpske na tom području u cilju sprovođenja određene politike, kao podelementa širokog i sistematičnog napada na civilno stanovništvo.

57. Takvo rezonovanje u formalnom smislu podržava i ovo Vijeće, pogotovo u dijelu kada pobijana presuda u para 392. zaključuje:

„Obzirom da nakon ocjene provedenih dokaza Vijeće nije našlo dokazanim krivicu optuženog za počinjenje pojedinačne inkriminacije u osnovi djela, to se nije detaljnije upuštalo u obrazlaganje nedokazanosti opštih elemenata djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, ali će u dijelu presude koji slijedi ipak dati kratki osvrt na ocjenu dokaza optužbe izvedenih na okolnost širokog i sistematičnog napada na području Goražda u vrijeme počinjenja napada 22.05.1992. godine.“

58. Prvostepeno vijeće je u svojoj presudi pravilno pošlo od premise po kojoj nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi postojanje širokog ili sistematičnog napada u Goraždu u vrijeme obuhvaćeno izmijenjenom optužnicom, a prije napada na Kokino selo 22.05.1992. godine, što je uzrokovano prije svega deficitom izvedenih dokaza od strane Tužilaštva. Naime, svjedoci optužbe su pretežno svjedočili u odnosu na pojedinačne

inkriminacije u osnovi Zločina protiv čovječnosti, dok je izostajalo njihovo svjedočenje u odnosu na relevantne činjenice i činjenične okolnosti koje su podobne za utvrđivanje elemenata širokog i sistematičnog napada.

59. I ovo Vijeće zaključuje da prema materijalnim dokazima odbrane (O-17, Uvjerenje Zavoda za PIO RS), optuženi je sve do 09.05.1992. godine bio u radnom odnosu, pa se prema utvrđenju prvostepene presude, prije tog datuma ne može govoriti o ozbiljnijem narušavanju bezbjedonosne situacije u Goraždu i okolini (para.397. prvostepene presude). To, s obzirom na činjenicu da Tužilaštvo nije dokazalo da je muslimansko stanovništvo u Goraždu i okolini kroz duži vremenski period i kontinuirano bilo podvrgnuto obrascu nasilničkog ponašanja koje uključuje oduzimanje lične imovine, ograničenje kretanja, zatvaranje i držanje u nečovječnim uslovima, otpuštanja sa posla zbog nacionalne pripadnosti, itd., a koje stanje bi postojalo prije oružanog napada.

60. S tim u vezi, Apelaciono vijeće primjećuje da žalba prostim izlaganjem zakonskih obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, odnosno samim podastiranjem elemenata bića tog krivičnog djela kakvog ga je izgradila sudska praksa MKSJ, što je i preuzela praksa stvorena od vijeća ovog Suda, ne može nadomjestiti dokazni deficit Tužilaštva u pogledu opstojnosti opšteg elementa krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti u odnosu na područje Goražda i njegove okoline za naznačeni vremenski period.

61. Žalbom Tužilaštva nastoji se ukazati da je prvostepeni sud pogriješio utoliko što je sve napade na civilno bošnjačko stanovništvo područja opštine Goražde u periodu od maja do septembra 1992. godine trebalo posmatrati u kontekstu širokog i sistematičnog napada, a ne da ih tretira pojedinačno čime se razbija njihovo jedinstvo a time i oduzima postojanje opšteg elementa predmetnog krivičnog djela.

62. Po nalaženju Apelacionog vijeća ovakvom rekonstitutivnom pristupu kakvog čini žalba nema mjesta, jer je prvostepeno vijeće uvijek dužno ispitivati tačnost činjenica kakve su predstavljene u tačkama optuženja. Tačke optuženja od 1 do 3. (izmijenjene optužnice) u odnosu na događaje koji su vezani za područje Goražda za iskazani period ne sadrže činjenice i činjenične okolnosti koje bi se pravno mogle podvesti pod postojanje nekih od uslova za ispunjenost širokog i sistematičnog napada.

63. U prilog ovakvog zaključivanja Apelaciono vijeće samo kao primjer navodi izostanak u opisu (izmijenjene) optužbe samo jednog od uslova za postojanje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti u odnosu na radnje opisane u izmijenjenoj optužnici iz oslobađajućeg dijela presude. To je elemenat svijesti u kontekstu unutar kojeg djeluje počinitelj: tj. uslov *mens rea*. U vezi sa ovim uslovom Apelaciono vijeće ukazuje na stav MKSR u predmetu *Tužilac protiv Kayisheme*¹²:

[u]činilac mora svjesno činiti zločine protiv čovječnosti u smislu da mora razumjeti cjelokupni kontekst svog djela.[] Dio onoga što djelo (ili djela) pojedinca pretvara u zločin protiv čovječnosti jeste uključivanje tog djela u višu dimenziju kriminalnog ponašanja; stoga, da bi optuženi mogao za to snositi krivicu, on mora biti svjestan te dimenzije. Shodno tome aktuelna ili izvedena svijest o širem kontekstu napada, dakle da optuženi mora znati da su njegovo djelo (ili djela) dio rasprostranjenog ili sistematskog napada na civilno stanovništvo i da su u skladu sa nekom vrstom politike ili plana, neophodna je da zadovolji traženi element *mens rea* kod optuženog.

64. Ništa od dokaza Tužilaštvo nije ponudilo za dokazivanje opšteg (*chapeau*) elementa Zločina protiv čovječnosti, na mjesto čega se zadovoljilo sa uopštenom konstatacijom da je sve napade u naznačenom periodu na području Goražda i okoline prvostepeno vijeće trebalo posmatrati kao cjelinu i podvesti pod pojam širokog i sistematičnog napada. Tužilaštvo je ovom prilikom iz svog vidokruga ispustilo načelo određenosti po kojem krivičnopravne norme, a time dakako i sama obilježja krivičnog djela, trebaju što je moguće više da budu određene i precizne – *nulla poena sine lege certa*. U konačnici, ne može se žalbom *implicite* prebacivati Sudu da čini ono što je bio zadatak Tužilaštva.

65. Žalba prigovara da je prvostepeno vijeće izolovano posmatralo predmetne događaje, pa na taj način niti jedan napad na području Goražda i okoline nije mogao dobiti karakter sistematskog napada, što je pogrešno. Nasuprot ovakvoj tužilačkoj inverziji u građenju opšteg elementa krivičnog djela iz člana 172. KZ BiH, prvostepeno vijeće je, po ocjeni Apelacionog vijeća, zauzelo ispravan zaključak kada je u para. 394. napadane presude navelo, da je obrazac nasilničkog ponašanja na području grada Goražda i okoline trebao postojati u kontinuitetu prije napada koji se dogodio 22-05.1992.godine, čega u konkretnom nije bilo.

---

¹² *Prosecutor v. Kayushema and Ruzindana*, Presuda, 21. Maj 1999., para. 133-4.

66. Utoliko prije što je napad u izmijenjenoj optužnici označen kao pojedinačna inkriminacija, te što se svjedoci optužbe, kako je to već istaknuto, u pravilu nisu ni izjašnjavali u odnosu na činjenice koje bi se odnosile na opšti kontekst događaja koji bi bio predstavljen u okviru postojanja širokog i sistematičnog napada na civilno stanovništvo u opštini Goražde.

67. Iz navedenog je jasno da je prvostepeno vijeće dalo utemeljenu argumentaciju zašto u konkretnom smatra da Tužilaštvo nije dokazalo egzistentnost opšteg elementa predmetnog krivičnog djela, pa kao neosnovan odbija žalbeni prigovor Tužilaštva da se radi o paušalnom zaključivanju od strane prvostepenog vijeća.

1. Pojedinačne inkriminacije: Tačka 1. Izreke oslobađajućeg dijela presude

68. Što se tiče žalbenih navoda u pogledu nedokazanosti prisustva optuženog u Kokinom selu i njegovog učešća u napadu, žalba na str. 5-6. daje pregled sažetaka svjedočenja: Dragović Izeta (čiji iskaz je pročitao na glavnom pretresu), S-6, Elvida Čulova, Paše Živojević, Harisa Duhovića, Alije Smajovića, Ramize Uhote, S-6, Adema Smajovića i S-5. Uz ovo, žalba izlaže posljedice napada na Kokino selo dana 22.05.1992. godine, koje činjenice za nikog nisu sporne, zadovoljavajući se sa konstatacijom da je iz provedenih dokaza Sud "mogao izvesti nesporan zaključak o prisustvu optuženog Dragana Šekarića u vrijeme i na mjestu izvršenja djela."

69. U tom smislu, Apelaciono vijeće nalazi da je ovakva tvrdnja žalbe po kojoj prvostepeni sud *vice verso* navodima žalbe, nije mogao izvan svake razumne sumnje zaključiti o prisustvu optuženog i njegovom učešću u opisanom napadu, bez dovoljnog uporišta, obzirom da oslobađajuća presuda u ovom dijelu, najprije vrši sadržajnu analizu iskaza imenovanih svjedoka Tužilaštva.

70. Naime, prvostepena presuda je u svom odjeljku V. 1. c), na str. 91. *in fine*, izvršila detaljnu analizu iskaza svjedoka prije nego što je zaključilo da van razumne sumnje nije mogla utvrditi odlučne činjenice, prvo, da je optuženi Šekarić bio prisutan na licu mjesta u vrijeme izvršenja napada na civilno stanovništvo na dan 22.05.1992. godine, i drugo, da je neposredno učestvovao u napadu na stanovništvo u Kokinom selu.

71. U prilog takvog zaključivanja, pored ostalih subjektivnih dokaza, govori opredijeljeno svjedočenje Sejda Močevića¹³, koji je jasan u svom iskazu kada tvrdi da je od prije izbijanja (oružanog) sukoba dobro poznao Dragana Šekarića znanog kao „Pive“, međutim, da ga u kritično vrijeme događaja nije vidio neposredno prije, niti u toku napada, kao da niko od mještana nakon događaja nije spominjao da je Šekarić učestvovao u napadu. Slično njemu svjedoči Zineta Pleh¹⁴ koja je na glavnom pretresu navela da nije imala priliku vidjeti optuženog na dan napada na Koliko selo, niti je čula da ga ko od mještana spominje u kasnijim razgovorima u tom kontekstu. Njima saglasno svjedoče i Nura Močević¹⁵, Paša Živojević¹⁶, Elvid Ćulov,¹⁷ Haris Duhović¹⁸, Alija Smajović¹⁹.

72. Nasuprot ovoj grupi svjedoka, posredna saznanja o prisutnosti optuženog Šekarića u vrijeme događaja imaju svjedoci S-5²⁰ i S-6²¹, mada ova posljednja nije željela otkriti identitet svog informatora a time se od strane prvostepenog vijeća nije mogla provjeriti vjerodostojnost takve informacije. Ništa drukčija situacija nije ni sa svjedočenjem Ramize Uhot²², koja optuženog prije napada na selo nije poznavala, a njen u osnovi neodređen iskaz je zasnovan na informacijama koje pripadaju tipu „reklakazala“, na čemu se ne može zasnovati, bar ne isključivo, osuđujuća presuda.

73. Za razliku od žalbenih prigovora Tužilaštva, ovo Apelaciono vijeća smatra da je pretresno vijeće, kako to razložno ističe i branilac optuženog u svom odgovoru na žalbu²³ Tužilaštva, prilikom donošenja presude razmotrilo svaki od segmenata izvedenih dokaza na glavnom pretresu, iznošenjem ocjene svih izvedenih dokaza, uz navođenje koje od

---

¹³ Transkript suđenja od 31.03.2014. godine, str. 09-28.

¹⁴ Transkript suđenja od 31.03.2014. godine, str. 34-44., 46-47.

¹⁵ Transkript suđenja od 24.03.2014. godine, str. 23-34, 36-37, 39-40.

¹⁶ Transkript suđenja od 07.04.2014. godine, str. 23, 25-30.

¹⁷ Transkrip suđenja od 21.04.2014. godine, str 09-19.

¹⁸ Audio zapis suđenja od 14.04.2014. godine, 13. min, 15:22-16:00 min., 17:38-17:52 min., 18:15-18:47 min., 22:31-23:27 min., 30:30 min, 32:30 min.

¹⁹ Audio zapis suđenja od 14.04.2014. godine, 43:09-43:51 min., 44:43-45:07 min., 48:30-49:07 min., 49:19-50:00 min., 56:30-56:38 min., 1:00:15-1:1:27, 1:02:44-1:03:00, 1:09:24-1:12:34, 1:12:50-1:13:49, 1:15:00-1:17:36.

²⁰ Audio zapis suđenja od 14.04.2014. godine, 1:48:51-1:52:49, 1:54:51-1:54:57, 1:57:06-1:58:00.

²¹ Transkript suđenja od 21.04.2014. godine, str. 22., 23.

²² Transkript suđenja od 07.04.2014. godine str. 36-47.

²³ Odgovor na žalbu branioca, advokata Mirsade Beganović-Žunić, od 01.06.2015., str. 2.

dokaza ne prihvata kao vjerodostojne i pouzdane, odnosno iz kojih razloga prihvata dokaze kojim je poklonilo vjeru.

74. Iz gore izloženih razloga Apelaciono vijeća smatra da su istaknute žalbene tvrdnje kojim je prvostepena presuda u oslobađajućem dijelu učinila bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, ostale bez potrebnog činjeničnog uporišta te ih je valjalo kao neosnovane odbiti.

75. Tako npr. prvostepena presuda utvrđuje kako je svjedokinja Zineta Pleh na glavnom pretresu opredijeljeno izjavila da dobro poznaje optuženog još od vremena kad je bio dječak ali da nije imala priliku vidjeti ga na dan napada na Kokino selo (para 420.). Slično ovom izjavljuje Nura Močević koja je takođe dobro poznavala optuženog, ali je kategorična da na dan napada nije primjetila vojnike srpske vojske, odnosno da nije vidjela uniformisana lica, pa ni optuženog (para. 422.).

76. Polazeći od toga da su od brojnih saslušanih svjedoka koji su se očitovali o događaju vezanom za napad na Kokino selo, samo tri pominjala optuženog, i to na neuvjerljiv i neprovjeren način, ili da su njihova saznanja posredna (npr. svjedočenje S-6), po mišljenju Apelacionog vijeća, ispravno je postupilo prvostepeno vijeće kada je zaključilo, da se na osnovu svjedočenja takvih kvaliteta nije mogla donijeti osuđujuća presuda po ovoj tački optužnice (para. 432-435.), pa je iz tih razloga valjalo odbiti kao neosnovan žalbeni prigovor Tužilaštva iznijet u okviru ovog žalbenog osnova u odnosu na događaj pod tačkom 1. izmijenjene optužnice.

2. Pojedinačne inkriminacije: tačka 2. izreke oslobađajućeg dijela presude

77. U odnosu na tačku 2. izreke oslobađajućeg dijela presude koji se odnosi na događaj u s. Dušće krajem maja 1992. godine, Tužilaštvo smatra da je prvostepeno vijeće pogrešno ili uopšte nije cijenilo izvedene dokaze Tužilaštva koji su interpretirani u para. 436 – 469. prvostepene presude, na način što je našlo nedokazanim da je optuženi učestvovao u događaju u kojem je došlo do odvođenja Zukić Džemila i Zukić Faruka, te u ubistvu Zukić Behije.

78. Dakle, Tužilaštvo ovim žalbenim prigovorom izražava svoje neslaganje sa ocjenom dokaza izvršenom od strane prvostepenog vijeća na način što smatra da je

prvostepeni sud pogriješio što nije prihvatio kao kredibilno svjedočenje svjedokinje S-2, jer ono nije potkrijepljeno drugim dokazima, protivrječno je samo sebi i nesaglasno je s iskazom Dženite Muhić, čije je svjedočenje za prvostepeno vijeće prihvatljivo.

79. Zaista, već letimičan uvid u obrazloženje oslobađajućeg dijela presude u odnosu na tačku 2. ukazuje da je prvostepeno vijeće temeljito i brižljivo analiziralo iskaze ključnih svjedoka Tužilaštva čija svjedočenja su se našla u opozitnom odnosu, kako Dženite Muhić, tako i svjedokinje S-2, kako pojedinačno tako i dovodeći ih u međusobnu vezu, a zatim prilikom ocjene dokazne snage njihovog svjedočenja iznijelo temeljite razloge zašto poklanja vjeru Dženiti Muhić, odnosno zašto to ne čini u odnosu na svjedokinju S-1 i njoj pridruženog svjedoka S-4. Prvostepeno vijeće je u para. 498-499. presude dalo jasne i u svemu ubjedljive razloge na osnovu čega je steklo uvjerenje da su svjedoci S-2 i S-4 spremni neosnovano teretiti optuženog, koje razloge kao utemeljene u cjelosti prihvata i ovo vijeće, pa nema razloga da ih na ovom mjestu ponavlja.

80. U odnosu na njihova svjedočenja žalba Tužilaštva manje-više reprodukuje relevantne dijelove prvostepene presude ne ukazujući sadržajno niti na jednu odlučnu činjenicu, niti na neku od pomoćnih činjenica koje bi u svom kvalitetu bile podobne da poljuljaju ispravnost zaključaka prvostepenog vijeća. To se odnosi u prvom redu na svjedočenje Dženite Muhić, koje je, protivno žalbenim navodima, konsekventno u odnosu na sve ključne segmente događaja kako u onom što je iskazivala tokom istrage tako i na glavnom pretresu.

81. Prije svega nema se šta zamjeriti polaznoj tački u građenju stava prvostepenog vijeća kada je riječ o ocjeni svjedočenja Dženite Muhić da je ona, za razliku od svjedokinje S-2 i S-4, neposredni očevidac predmetnog događaja. Stoga je sasvim opravdan zaključak prvostepenog vijeća po kojem je svjedokinja S-2 svojim iskazom u kojem je navela da se na licu mjesta zadržala oko 4 sata, nastojala osigurati sebi svojstvo neposrednog očevica događaja, a time, po mišljenju i ovog Vijeća, dobiti na kredibilitetu svog svjedočenja.

82. Da se, kada je riječ o Dženiti Muhić, radi o vjerodostojnom svjedoku govori po sebi činjenica što je ona itekako imala razloga da tereti optuženog pošto su kritične prilike stradali njeni najbliži srodnici, pa ipak ona to kao istinoljubiva osoba, ne čini. Nasuprot njoj to čine u svom svjedočenju S-2 i S-4, čiji odnosi sa optuženim su najprije

bili prijateljski, a kasnije su se razvijali do neprijateljskih, uslijed čega je svjedočenje S-2, kako je to utvrdilo prvostepeno vijeće, bilo motivisano razlozima lične prirode, a time nužno i subjektivno. Naime, S-4 je svjedočio o učešću optuženog o događajima tokom rata na način što je ta saznanja navodno dobio od samog optuženog. Već samo po sebi to je nalagalo da prvostepeni sud sa posebnom brižljivošću cijeni njegov iskaz, kao što je to i učinio i prilikom ocjene svjedočenja S-2, pri čemu je imao u vidu činjenicu da se radi o supružnicima.

3. Pojedinačne inkriminacije: Tačka 4. Izreke oslobađajućeg dijela presude

83. Žalba Tužilaštva tvrdi da je prvostepena presuda pogrešno primjenila odredbu člana 276. u vezi sa članom 261. ZKP-a BiH²⁴ na način što prvostepeno vijeće nije u cjelosti prihvatilo prijedlog Tužilaštva za dopunu dokaznog postupka, što je uticalo na pravilno donošenje presude.

84. Pojašnjavajući ove tvrdnje, žalba izlaže hronologiju vezanu za predlaganje dokaza, po kojoj je u optužnici predložilo saslušanje svjedoka VG/025 sa punim imenom i prezimenom, budući da u tom trenutku nije raspolagalo informacijom da se radilo o svjedoku koji je svjedočio pred MKSJ u predmetu *Tužilac protiv Milana i Sredoja Lukića*, a prema kojem svjedoku su određene mjere zaštite. Po tom saznanju Tužilaštvo je odmah uputilo molbu Tribunalu za izmjenu mjera zaštite o čemu je upoznalo prvostepeno

---

²⁴ Član 276. (1) Nakon izvođenja dokaza sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja da li imaju još neki dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branitelj nemaju nove dokazne prijedloge, sudija odnosno predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

Član 261. (1) Stranka i branitelj imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.

(2) Osim ako sudija, odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnom pretresu izvode sljedećim redom:

- a) dokazi optužbe,
- b) dokazi odbrane,
- c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane (replika),
- d) dokazi odbrane kao odgovor na pobijanje (duplika),
- e) dokazi čije je izvođenje naredio sudija, odnosno vijeće,
- f) sve dokaze relevantne za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dozvoljeno je direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Direktno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudija, odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

vijeće Suda BiH. Takođe, tom prilikom Tužilaštvo je dobilo informaciju da procedura oko skidanja mjera zaštite traje 3 (tri) mjeseca o čemu je takođe obavjestilo prvostepeno vijeće.

85. Međutim, po pristupu žalbe, prvostepena presuda prenebregava istaknuto, jer u para. 533. navodi kako premlaćivanje svjedoka VG/025 od strane Dragana Šekarića u logoru „Uzamnica“ nije dokazano pošto oštećeni nije saslušan u svojstvu svjedoka zbog proceduralnog propusta Tužilaštva BiH da Tribunalu uputi zahtjev za skidanje mjera zaštite identiteta za ovoga svjedoka. Žalba Tužilaštva smatra da se radi o paušalnoj ocjeni prvostepenog vijeća usljed čijeg postupanja je Tužilac doveden u neravnopravan položaj i prinuđen odustati od izvođenja ovog dokaza.

86. U odnosu na prijedlog za dopunu dokaznog postupka za saslušanje svjedoka Adema Berberovića, žalba podsjeća kako je Tužilaštvo dana 10.12.2014. godine uputilo zahtjev za pružanje međunarodne pravne pomoći saslušanjem ovog svjedoka putem video linka. Međutim, prvostepena presuda u para. 532. ističe da Tužilaštvo nije blagovremeno ispoštovalo proceduru pozivanja navedenog svjedoka posredstvom međunarodne pravne pomoći mada je ovaj svjedok Tužilaštvu bio dostupan obzirom da je u drugim predmetima Suda BiH svjedočio putem video linka, te kako se nije moglo obezbijediti njegovo saslušanje pred pretresnim vijećem, Tužilac je u konačnici bio prinuđen odustati od saslušanja ovog svjedoka.

87. Po stanovištu žalbe svjedoci VG/025 i Adem Berberović su ključni svjedoci koji su po izmjenjenoj optužnici bili premlaćivani od strane optuženog Šekarića. Odbijanjem ovih dokaznih prijedloga za posljedicu je imalo da Sud nije utvrdio potpuno činjenično stanje, a na takvoj defektnoj činjeničnoj osnovi Sud je izveo pogrešan zaključak da nema dovoljno dokaza da je optuženi Dragan Šekarić kriv za radnje iz tačke 4. izmjenjene optužnice. Dakle po ovoj žalbenoj tvrdnji prvostepeno vijeće nije izvelo dokaze koje je moralo izvesti a koji su od značaja za pravilno utvrđenje činjeničnog stanja čime je došlo do povrede odredbe iz člana 299. ZKP BiH.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

88. Tužilaštvo svoju žalbenu tezu po kojoj je pretresno vijeće povrijedilo princip pravičnosti (odnosno, pravo odbrane), izvodi iz osnova da isto u toku glavnog pretresa nije primjenilo ili je nepravilno primjenio odredbe sadržane u članu 276. u vezi sa članom 261. ZKP BiH što je opet bilo od značaja i negativno se odrazilo na pravilnost i potpunost činjeničnog stanja.

89. Naime, po žalbenim navodima pretresno vijeće u cjelosti nije prihvatilo prijedlog Tužilaštva za dopunu dokaznog postupka kojim bi se saslušao predloženi svjedok VG-025, odnosno da se sačeka okončanje procedure skidanja mjera zaštite od strane MKSJ u skladu sa njegovim Pravilnikom o postupku i dokazima, pa je uslijed toga Tužilaštvo bilo u situaciji da odustane od izvođenja tog dokaza. Da nije bilo prinuđeno tako uraditi Tužilaštvo bi saslušanjem predloženog svjedoka VG-025 dokazalo da je optuženi Šekarić u logoru „Uzamnioca“ tukao i premlaćivao ovog svjedoka. Ista situacija je i sa dodatnim svjedokom Tužilaštva Ademom Berberovićem, mada je i od tog svjedoka odustalo jer nije blagovremeno obezbijedilo njegovo svjedočenje.

90. Povodom istaknutih žalbenih prigovora sa ovog osnova Apelaciono vijeće nalazi da okolnost po kojoj je Tužilaštvo propustilo priliku da se provede procedura skidanja mjera zaštite u odnosu na svjedoka VG-025 ne predstavlja propust koji se može pripisati pretresnom vijeću. Tim povodom Apelaciono vijeće ističe da je na osnovu odredbe iz člana 13. ZKP BiH²⁵ osumnjičenom/optuženom dato pravo ne samo da u najkraćem vremenu bude izveden pred Sud, nego i da mu se sudi bez odlaganja. Takođe, zakonskom odredbom iz člana 239. stav 2. ZKP BiH²⁶ se izričito nalaže sudu da postupak provede bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zloupotrebu prava koja pripadaju osobama koje učestvuju u postupku.

---

²⁵ Član 13. (1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred Sud i da mu bude suđeno bez odlaganja.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zloupotrebu prava koja pripadaju osobama koje učestvuju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

²⁶ Član 239. (2) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara za svestrano pretresanje predmeta i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.

91. Pretresno vijeće se, po mišljenju Apelacionog vijeća, prilikom donošenja svojih procesnih odluka na glavnom pretresu u odnosu na dokazne prijedloge Tužilaštva u svemu pridržavalo ovih zakonskih odredbi. Ono je, osim toga, za svoje odluke po ovom pitajnu dalo potpunu i jasnu argumentaciju kako je to izneseno u para. 87-101. prvostepene presude koju ne mogu ničim dovesti u pitanje istaknuti žalbeni prigovori Tužilaštva.

92. Tako je pretresno vijeće u para. 101. presude istaklo da nemogućnost da se u roku od tri mjeseca udovolji zahtijevu Tužilaštva za skidanje mjera zabrane od strane MKSJ, u konkretnom slučaju predstavlja nepotrebno odugovlačenje postupka na štetu optuženog pošto se isti nalazi u pritvoru. Dodatno, pretresno vijeće je analizirajući mogućnost za pribavljanje svjedočkog iskaza VG-025 ispravno smatralo da je isti sposoban da svjedoči neposredno i usmeno pred pretresnim vijećem, te *eo ipso* nisu ispunjeni uslovi iz člana 273. stav 2. ZKP BiH za čitanje iskaza ovog svjedoka iz istrage. Valjda i sam uviđajući ovakvu procesnu situaciju Tužilac je odustao od njegovog saslušanja na glavnom pretresu.

93. Takođe, u pogledu saslušanja svjedoka Adema Berberovića pretresno vijeće je, kako to stoji u para. 110. prvostepene presude, ostavilo mogućnost Tužiocu da osigura prisustvo ovog svjedoka na glavnom pretresu a kada on to nije mogao učiniti od tog dokaznog prijedloga je odustao.

94. Iz svih iznesenih razloga, Apelaciono vijeće odbija žalbene navode kojim je prvostepena presuda ostvarila bitnu povredu principa pravičnosti, a time i nepotpuno utvrdila činjenično stanje, jer je sam Tužilac odustao od svojih dokaznih prijedloga. Istovremeno, u ovakvoj pravnoj situaciji Apelaciono vijeće nalazi pravilnim zaključak pretresnog vijeća da Tužilac nije dokazao da je optuženi u logoru „Uzamnica“ počinio radnje pobježe opisane pod tačkom 4. izmijenjene optužnice.

C. ŽALBA OPTUŽENOG DRAGANA ŠEKARIĆA - OSUĐUJUĆI DIO PRESUDE

1. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

95. Apelaciono vijeće je uvidom u žalbu optuženog konstatovalo da se prigovori koji po svom sadržaju odgovaraju žalbenim osnovima bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, međusobno prepliću. U svrhu sistematičnosti, Vijeće je izvršilo razgraničenje prigovora na navedena dva žalbena osnova, baveći se sadržajnom ocjenom svakog od njih, te će radi doslijednosti i zakonom utvrđenog primata u ispitivanju, tako biti i izneseni u ovoj presudi.

96. Optuženi u žalbi ističe da prvostepeno vijeće u sklopu utvrđenih činjenica, prihvata kao opšteprihvaćenu činjenicu presudu Međunarodnog krivičnog suda u predmetu protiv *Mitra Vasiljevića*, a samim tim i zaključke iznesene u istoj. Međutim, isto nije doslijedno u pogledu prihvatanja stavova iz navedene presude, obzirom da, i pored činjenice da je Bakira Hasečić u toj presudi, diskreditovana kao svjedok o događajima u Kosovu polju, njeno svjedočenje se u pobijanoj presudi cijeni kao pouzdano i relevantno.

97. Optuženi ukazuje i na nezakonitost procesne radnje prepoznavanja optuženog na osnovu fotografija (prilog dokaza T-3 i T-4), obzirom da ista nije dokumentovana audio snimcima, što ukazuje na sumnju da su svjedokinja S-1 i Bakira Hasečić prethodno instruisane od strane lica koja stoje i iza tendencioznog dopisivanja nadimka „Goraždak“ pored imena optuženog na Ličnom kartonu. Optuženi smatra da je bilo nužno da njegovu identifikaciju na glavnom pretresu učini svjedokinja S-3, koja je bila očevidac događaja u Kosovu polju, što ista nije učinila uz obrazloženje da se ne sjeća počinitelaca. S tim u vezi ukazuje se na razlike između izjava ove svjedokinje i ostalih svjedokinja-očevidaca u dijelu kada opisuju optuženog i detalje vezane za njegovo učešće u predmetnim inkriminacijama.

98. Sam čin silovanja svjedokinje S1 nije vidio niko od svjedoka i osuđujuća presuda se ne može zasnovati isključivo na iskazu zaštićenog svjedoka.

99. Žalbom se ukazuje da je u predmetnom krivičnom postupku došlo do povrede načela pravde i odredbi Zakona o krivičnom postupku, obzirom da je optuženi odveden i saslušan u prostorijama tužilaštva od strane tužioca Džermine Pašića i njegove saradnice Lejle Smajlović, koja je kćerka predsjedavajuće sudskog vijeća koje je donijelo

prvostepenu presudu kojom je optuženi oglašen krivim. Takvo postupanje, prema stavu žalbe, ozbiljno dovodi u pitanje nepristrasnost i objektivnost predsjedavajuće vijeća sudije Mire Smajlović, pogotovo imajući u vidu da je tužilaštvo preko iste vršilo određene pritiske i ucjene na optuženog.

(a) Zaključci Apelcionog vijeća

100. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

101. Prevažodno, pretresno vijeće je pravilnom analizom i primjenom odredbe člana 15. ZKP BiH, člana 4. Zakona o ustupanju predmeta, te Kriterija za odlučivanje o predloženim činjenicama utvrđenim u praksi MKSJ i Suda BiH utvrdilo da je podneseni prijedlog Tužilaštva BiH, broj: T 20 0 KTRZ 0006581 13 od 11.03.2014.godine djelimično osnovan, te su prihvaćene kao utvrđene činjenice utvrđene u *prvostepenim* presudama MKSJ u predmetu *Milana i Sredoja Lukića* (IT-98-32/1-T) od 20.07.2009. godine i u predmetu *Mitra Vasiljevića* (IT-98-32-T), od 29.11.2002. godine.

102. Dakle, netačna je žalbena tvrdnja po kojoj je prvostepena presuda u predmetu protiv *Mitra Vasiljevića* u cjelosti prihvaćena kao utvrđena činjenica. To je u smislu relevantnih odredbi i utvrđenih kriterija bilo nemoguće učiniti, već su isključivo prihvaćene samo tačno utvrđene činjenice iz predmetne presude Haškog tribunala, detaljno navedene u Aneksu rješenja od 14.04.2014.godine i u Aneksu I pobijane presude. Takođe, konstatovano je da su prihvaćene činjenice korištene u predmetnom postupku u dijelu u kojem su bile potkrijepljene drugim provedenim dokazima i cijenjene u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza, koje propisuje domaći krivični zakon.

103. U vezi sa žalbenim prigovorom oko prepoznavanja optuženog na osnovu fotografija (prilog dokaza T-3 i T-4) od strane svjedoka S1 i Bakire Hasečić, Apelaciono vijeće ističe slijedeće. Odredbom člana 85. stav 3. i 4. ZKP BiH propisana su pravila i procedure za radnju prepoznavanja osoba, a u svrhu utvrđivanja njenog identiteta od strane svjedoka. U konkretnom slučaju u spis su uloženi Zapisnici o saslušanju svjedoka S1 (T-3) i Bakire Hasečić (T-4) dati u Tužilaštvu BiH, sa prilogom fotodokumentacije, te je zabilježeno da su obje svjedokinje na fotografijama prepoznale optuženog kao

počinioca predmetnih inkriminacija. Apelaciono vijeće nalazi da takvo prepoznavanje ne predstavlja procesnu radnju dokazivanja u smislu navedene zakonske odredbe, i isto je cijenjeno isključivo u vezi sa iskazima navedenih svjedokinja prema načelu slobodne ocjene dokaza. To što su svjedokinje date prilike na fotografijama identifikovale optuženog, nije imalo odlučujući značaj niti takvu dokaznu snagu kod ocjene dokaza izvedenih neposredno na glavnom pretresu, a čijom ocjenom se vijeće isključivo bavi kod donošenja odluke o odlučnim činjenicama i krivici optuženog.

104. Prilikom rješavanja žalbenog prigovora vezano za mjere zaštite dodijeljenje svjedoku S1, Apelaciono vijeće je imalo u vidu odredbu člana 23. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka po kojoj *“Sud ne može zasnivati presudu isključivo na osnovu dokaza iz člana 11. ili čl. 14. do 22. ovog zakona.”* U stavu 1. člana 3. istog Zakona je propisana definicija ‘svjedoka pod prijetnjom’ na način da se istim smatra *“[...] onaj svjedok čija je lična sigurnost ili sigurnost njegove porodice dovedena u opasnost zbog njegovog učešća u postupku, kao rezultat prijetnji, zastrašivanja ili sličnih radnji koje su vezane za njegovo svjedočenje.”* U članu 14. ovog zakona je propisano saslušanje zaštićenog svjedoka: *“U izuzetnim okolnostima kada postoji očigledna opasnost za ličnu sigurnost svjedoka ili njegove porodice i opasnost je tako ozbiljna da postoje opravdani razlozi za vjerovanje da nije moguće da se ta opasnost umanju nakon što je svjedok dao iskaz ili je vjerovatno da će se opasnost povećati zbog davanja iskaza, Sud može saslušati zaštićenog svjedoka u skladu sa čl. 15. do 23. ovog zakona.”*

105. Prvostepena presuda pravilno svjedokinji, oštećenoj osobi „S1“ daje status „svjedoka pod mjerama zaštite“, a ne „zaštićenog svjedoka“. U protivnom, prvostepeni sud je morao saslušati oštećenu u skladu sa odredbama predviđenim u članovima od 15. do 23. Zakona o zaštiti svjedoka, što u konkretnom, nije učinjeno. Pošto je prvostepeno vijeće svoju odluku, između ostalog, zasnovalo na iskazu oštećene “S1” kao svjedoka pod mjerama zaštite, čiji je identitet poznat odbrani, a ne kao „zaštićenog svjedoka“, to u konkretnom, nije došlo do ostvarenja bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. ZKP BiH, odnosno pobijana presuda nije zasnovana na dokazu na kome se prema procesnom zakonu ne može zasnovati.

106. Nadalje, prigovori kojima se potenciraju bitne povrede navodno proistekle iz neobjektivnog i pristrasnog postupanja predsjedavajuće pretresnog vijeća, sudije Mire Smajlović, prema ocjeni ovog Vijeća nemaju uporište u zakonskim i činjeničnim

osnovama konkretnog predmeta, koji zaključak je dodatno potkrijepljen relevantnom praksom Suda BiH, kao i odlukama Ustavnog suda BiH, kojima se odlučivalo o istovjetnim prigovorima.

107. Naime, u predmetnoj situaciji nisu postojali razlozi za izuzeće postupajućeg sudije u smislu odredbi iz člana 29. tač. b) i f) ZKP BiH, po kojima sudija ne može vršiti sudijsku dužnost „*ako mu je osumnjičeni, odnosno optuženi, njegov branitelj, tužitelj, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni, odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u prvoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena*“, ili ako „*postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristranost*“. Apelaciono vijeće, prije svega, ukazuje da stručni saradnik nije osoba navedena u članu 29. tačka b) ZKP BiH zbog koje bi postojao razlog za izuzeće postupajućeg sudije, kao i da je osnova za izuzeće iz tačke f) člana 29. ZKP BiH predviđena općom formulacijom i da sadrži razloge koji nisu fiksirani, već je data najopćija formulacija koja daje mogućnost da se sudija izuzme u svakom slučaju kada postoje bilo kakvi razlozi koji mogu izazvati razumnu (ne i najmanju) sumnju u nepristranost. U konkretnom slučaju članom 20. tačka g) ZKP je propisano da se pod „ovlaštenim službenim osobama smatraju i stručni saradnici, odnosno istražitelji Tužilaštva BiH koji rade po ovlaštenjima tužitelja“. Dakle, stručni saradnik kao ovlaštena osoba u Tužilaštva BiH ima odgovarajuća ovlaštenja, koja obavlja prema ovlaštenjima tužioca koji mu je nadređen, a koja su propisana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva BiH. Međutim, ovlaštenja stručnog saradnika su podređena nalogima postupajućeg tužioca, pa stručni saradnik ne može postupati potpuno samostalno, niti donositi konačne odluke u vezi sa istragom, optuženjem i sl. S tim u vezi, činjenica da kćerka predsjedavajuće pretresnog vijeća u ovoj krivičnopravnoj stvari, radi kao stručna saradnica u Tužilaštvu BiH, i to kao saradnica tužioca Džermine Pašića u drugom predmetu u kojem je prema vlastitim navodima optuženi saslušan, sama po sebi ne može predstavljati osnovu da se zaključi da postoji navodna pristranost sudije, a pristranost nije očita. Navedeni zaključak je potkrijepljen i stavom zauzetim od strane Ustavnog suda BiH u predmetu po apelaciji *Azre Miletić (Odluka broj broj AP 1758/15 od 30. Juna 2015. godine)*.

108. Osim toga, optuženi je, u skladu sa članom 32. ZKP BiH, ukoliko je smatrao da postoje okolnosti koje utječu na pristranost navedenog sudije, mogao tražiti izuzeće

konkretnog sudije, ali on to nije učinio, niti je priložio bilo kakve dokaze kojima bi potvrdio svoje tvrdnje da je tužilaštvo vršilo svojevrsne pritiske i iznude na njega upravo putem sudije Mire Smajlović, te isti, po stavu Apelacionog vijeća, ostaju bez ikakve logične i dokazne osnovanosti.

2. Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

(a) Kredibilitet svjedoka, vojni angažman i identitet optuženog Dragana Šekarića

109. Žalbom optuženog se tvrdi da je činjenično stanje do kojeg je prvostepeno vijeće došlo slobodnom ocjenom dokaza pogrešno i nepotpuno utvrđeno i zasniva se samo na izjavama svjedoka i nije potkrijepljeno niti jednim materijalnim dokazom.

110. U tom smislu optuženi navodi da prvostepeno vijeće faktički nije prihvatilo niti u jednom segmentu izjave svjedoka odbrane, odbacujući u potpunosti svjedočenje Miljka Topalovića, ujaka optuženog i svjedočenje Šekarić Branke, njegove supruge. Supruga optuženog je svoju izjavu dala pod zakletvom na glavnom pretresu, dok tužilaštvo ni na koji način nije dovelo u pitanje istinitost njenih navoda, te se, prema žalbi, kod takve ocjene suda postavlja pitanje same svrhe zakonske mogućnosti svjedočenja srodnika optuženog. Tako, sud odbacuje kao neprihvatljiv iskaz Miljka Topalovića, zasebno i u vezi sa izjavama svjedokinja S1, S3 i Mujesire Oprašić, što je pogrešno, jer ni izjave svjedokinja S1 i S3 nisu saglasne u potpunosti u pogledu odlučnih činjenica oko prepoznavanja i identifikacije optuženog kao počinioca predmetnih inkriminacija.

111. U vezi navedenog žalba pokreće i pitanje kredibiliteta svjedokinje Bakire Hasečić u pogledu njenih navoda da optuženog prvi put vidi tek 2005. godine, što sve ukazuje da je takvo „naglo“ prepoznavanje rezultat sugerisanja i nametanja od strane istog protivničkog tabora koji je i svjedokinju S-1 doveo u zabludu. U prilog navedenom potencira se izjava Bakire Hasečić pred MKSJ (O-6), u kojoj se ne nalazi nikakav detalj vezano za događaj u Kosovu polju 3.6.1992. godine, što bi bilo logično obzirom da se u toj kući nalazila njena porodica, rođena majka, kao i rođeni brat sa porodicom, a ne neki poznanici čijih sudbina se ne bi mogla sjetiti.

112. Žalba dalje navodi kako prvostepeno vijeće obrazlaže odbacivanje alibija time da su svjedok Miljko Topalović i Branka Čarapić vezali se za određene datume u svojim izjavama na glavnom pretresu, što je prema optuženom, trebalo prihvatiti kao veći znak vjerovatnoće, a ne manji, obzirom da se svjedok nakon dvadeset i tri godine nakon rata realno i jedino može sjetiti nekih događaja i situacija koji su se desili oko njemu važnih datuma. Oспорava se i iskaz svjedoka Sejde Močevića u dijelu kada isti navodi da mu je optuženi rekao da je po njega došao ujak i odveo ga u Višegrad, obzirom da se radi o dokazu rekla-kazala i da optuženi nije bio dužan da tom svjedoku govori istinu.

113. Žalbom se osporavaju činjenice vezane za vojni angažman i identitet optuženog, preciznije, zaključci prvostepenog vijeća da je optuženi u inkriminisanom periodu učestvovao u napadu na Višegrad, odnosno u momentu počinjenja inkriminiranih radnji u naselju Kosovo polje (opština Višegrad) bio vojno angažovan. Naročito se ukazuje na dokaz tužilaštva T-20, Lični karton Dragana Šekarića, gdje je ručno dopisano „Goraždak“, koji istina, kako to i sam optuženi navodi, prvostepeno vijeće nije uzelo u obzir prilikom odlučivanja, ali je taj dokaz poslužio za dalje zloupotrebe istrage i lažno sugeriranje svjedocima da optuženog identifikuju kao počinioca krivičnih djela. U prilog navedenom govori izjava svjedokinje S-1 (dokaz O-2), gdje navodi da joj je inspektor MUP-a Goražde, Šehović, rekao da se taj „Goraždak“, kojeg je zapamtila po nadimku, zove Dragan Šekarić, čime je ova svjedokinja, zaključuje žalba, dovedena u zabludu.

114. S tim u vezi nepravilan je zaključak pobijane presude u para 366., obzirom da su se, prema stavu odbrane, hiljade ljudi iz Goražda – Srba, u periodu maja već naseljavale u Višegrad, te je svaki od njih mogao biti i zvati se „Goraždak“, pri čemu Almir Alijić nije saslušan kao svjedok, te je ostalo nepoznato otkud je isti imao takvu spoznaju i na koji način je do takvog saznanja došao, da bi takvu informaciju kasnije prenio svjedoku Hajrudinu Ahmetspahiću.

115. Iz dokumentacije odbrane proizilazi da je optuženi faktički od 1999. godine stalno bio na relaciji Novo Goražde-Goražde, da se eksponirao kao odbornik u svojstvu predsjednika povratničkog udruženja građana „Zdravo komšija“, te da se vratio u svoju kuću u kojoj je nesporno bilo sjedište udruženja, da je kroz taj period sarađivao sa drugim povratničkim udruženjima, sa brojnim vladinim i nevladinim organizacijama, te se postavlja osnovano pitanje kako je mogao sve to raditi tj. svjesno biti izložen očima javnosti, žrtvama i medijima, koji su se bavili povratkom izbjeglica, da je uistinu počinio

krivično djelo koje mu se stavlja na teret. U potvrdu navedenog optuženi se poziva na svjedočenje Miljka Topalovića koji je jasno ustvrdio da je optuženi svoj povratak na goraždansko ratište ostvario okolnim putem Mali Zvornik-Sokolac, obilazno oko Rogatice do Goražda, kada se vratio i nakon nekog perioda bio ranjen 25.6.1992. godine (što je nesporno).

116. Žalba naglašava da osuđujuća presuda počiva na izjavama svjedoka S1, S3, Bakire Hasečić i Amele Međuseljac i nikakvom materijalnom dokazu, te sva dešavanja u naselju Kosovo polje inkriminisanog dana, kao i učešće optuženog u istima ostaju na razini sumnje u korist optuženog, što je trebalo rezultirati oslobađajućom presudom. Navedene svjedokinje su u međusobnom srodstvu bilo krvnom ili tazbinskom i članice su udruženja „Žene žrtve rata“ i nalaze se pod direktnim nadzorom Bakire Hasečić kao predsjednice istog.

(b) Zaključci Apelacionog vijeća

117. Analizom pobijane presude ovo Vijeće nalazi neosnovanim žalbene tvrdnje po kojima je prvostepeno vijeće pogriješilo kada niti u jednom segmentu nije prihvatilo izjave svjedoka odbrane, odbacujući u potpunosti svjedočenje Miljka Topalovića, ujaka optuženog i svjedočenje Šekarić Branke, njegove supruge. Tačno je, a kako to žalba potencira, da je supruga optuženog svoju izjavu dala pod zakletvom na glavnom pretresu, međutim, ta činjenica sama po sebi nije garancija da je svjedokinja bila iskrena. Naime, u situacijama kada bliski srodnici optuženih lica koriste svoju zakonsku mogućnost i svjedoče neposredno na glavnom pretresu, neophodno je u ocjeni istinitosti i vjerodostojnosti takvih svjedočenja pristupiti sa posebnom pažnjom, pogotovo kod procjene njihove motivisanosti.

118. S tim u vezi, pretresno vijeće je pravilno cijeno svjedočenje Branke Šekarić, dovodeći ga u vezu sa drugim kontrolnim dokazima, koji nisu potvrdili navode ove svjedokinje, šta više, ozbiljno su ih doveli u pitanje u svim bitnim segmentima. Tako, tvrdnje svjedokinje o navodnom sastanku u opštini Novi Grad, odbrana nije potkrijepila materijalnim dokazom, eventualno zapisnikom sa navedenog sastanka, niti je zajedničko prisustvo optuženog i svjedokinje Hasečić na ovom sastanku potkrepljeno kroz izjave drugih lica koja su bila prisutna na istom (Blagoje Petrović i Himzo Bajrović), iako se iz

svjedočenja Branke Šekarić vidi da je poznato i trenutno prebivalište ovih lica. Dakle, isti su bili dostupni odbrani, koja nije ni predložila njihovo saslušanje na navedenu okolnost.

119. Takođe, i pored tvrdnje da joj ratno djelovanje supruga nije poznato, svjedokinja je na glavnom pretresu decidno izjavila da je odmah po čitanju optužnice u ovom predmetu znala ko su zaštićeni svjedoci S-2 i S-4, obzirom na njihovo dugogodišnje poznanstvo još od 1999. godine. Imajući u vidu da su navedeni svjedoci na glavnom pretresu jasno izjavili da je optuženi često u društvu pričao o svom ratnom djelovanju u Višegradu, te da je zajedno sa njima poduzeo angažman na pružanju pomoći u obezbjeđivanju svjedoka odbrane optuženog Milana Lukića, to se, prema stavu i ovog Vijeća, sasvim logičnim ukazuje zaključak da svjedokinji nisu mogli ostati nepoznati podaci o ratnom angažmanu njenog supruga Dragana Šekarića. Iako pretresno vijeće nije poklonilo vjeru iskazima svjedoka S-2 i S-4 u dijelu koji se odnosi na inkriminacije u selu Dušće, za koje je optuženi oslobođen, isto je pravilno steklo uvjerenje, a imajući u vidu da su se prije narušavanja međusobnih prijateljskih odnosa družili niz godina, da optuženi jeste datih prilika opisivao svoje ratno djelovanje na području Višegrada tokom 1992.godine. Apleaciono vijeće nalazi da su predmetni navodi logični i uvjerljivi, i kao takvi korišteni u svrhu provjere iskaza svjedokinje Branke Šekarić.

120. Ovo Vijeće nema dileme ni u pogledu motivisanosti svjedoka Miljka Topalovića da svjedoči u korist optuženog, na način da je nastojao pružiti alibi optuženom za period napada na Kokino selo, ali i za događaje u Višegradu, opisane u tačkama 2. i 3. izmijenjene optužnice. Pretresno vijeće je, a protivno žalbenih navoda, u svemu pravilno zaključilo da je iskaz ovog svjedoka suprotan ostalim provedenim dokazima, naročito saglasnim iskazima svjedokinja S-1, S-3 i svjedokinje Mujesire Oprašić, koje nesporno identificiraju prisustvo optuženog u naseljima u okolini Višegrada na dane 25.05. i 03.06.1992.godine, dok svjedoci optužbe, ne identificiraju optuženog u selu Lozje na dan 22.05.1992.godine (oslobađajući dio presude).

121. Žalba bezuspješno potencira tvrdnje da izjave svjedokinja S1 i S3 nisu saglasne u potpunosti u pogledu odlučnih činjenica oko prepoznavanja i identifikacije optuženog kao počinioca predmetnih inkriminacija.

122. Vijeće će se pitanjem kredibiliteta svjedokinje – oštećene S1 baviti u nastavku ove presude, dok će na ovom mjestu dati razloge iz kojih podržava stav pretresnog vijeća da

je iskaz svjedoka Miljka Topalovića, inače ujaka optuženog pristrasan i neuvjerljiv. Svjedoci Miljko Topalović i Branka Čarapić su u građenju alibija optuženom naveli neke događaje koje su vezali za tačno određene datume, krajnje precizno određujući boravak optuženog na prostoru R Srbije upravo u periodu obuhvaćenom tačkama izmjenjene optužnice, što prema stavu Apelacionog vijeća ne može biti prihvaćeno kao veći znak vjerovatnoće, odnosno kao činjenica da se svjedoci nakon dvadeset i tri godine nakon rata realno i jedino mogu sjetiti nekih događaja i situacija koji su se desili oko njima važnih datuma, kako to žalba neosnovano potencira.

123. Tačno je da svjedoci prilikom svjedočenja evociraju prošlost i određene događaje iz prošlosti vezuju za njima bitne datume, međutim, kod procjene uvjerljivosti takvih navoda od bitnog je značaja način iznošenja, kao i detalji koji daju iskrenost i životnu uvjerljivost opisu detalja koje svjedok iznosi. S tim u vezi, pretresno vijeće je pravilno zaključilo da navedeni svjedoci taktično iznose detalje određenih događaja, pri čemu odmah po navođenju datuma, bez dodatnih upita od strane branioca, sami elaboriraju razloge zbog kojih se sjećaju boravka optuženog u R Srbiji, pokušavajući na sve načine dokazati da optuženi nikako nije mogao biti na prostoru Višegrada krajem maja 1992. godine ili početkom juna iste godine, upravo u vrijeme počinjenja djela za koje je oglašen krivim. Apelaciono vijeće, a protivno žalbenim tvrdnjama, cijeni da su njihovi iskazi u tom pravcu pripremljeni i instruirani, a pogotovo ukoliko se isti dovedu u vezu sa uvjerljivim i saglasnim svjedočenjima svjedoka očevidaca predmetnih inkriminacija, koji su jasno potvrdili prisustvo optuženog na području Višegrada, odnosno u mjestu Kosovo polje u inkriminisanom periodu.

124. Pretresno vijeće je pravilno utvrdilo da su iskazi svjedoka S1 i S3 uvjerljivi i objektivni, te međusobno saglasni i potkrijepljeni u bitnim dijelovima navodima svjedoka Bakire Hasečić, Amele Međuseljac i Mujesire Oprašić. Iako u manjem dijelu postoje nesaglasnosti i odstupanja u pogledu fizičkog opisa optuženog, koju činjenicu žalba bezuspješno potencira kao odlučnu u rušenju njihovog kredibiliteta, Apelaciono vijeće nalazi da su svjedokinje u tom pravcu dale razložno i logično obrazloženje.

125. Naime, žalbom se ukazuje na određene razlike u iskazima svjedokinje S1, odnosno da je u jednoj od izjava²⁷ rekla da je lice koje je silovalo imalo "prosijedu kosu", odnosno da je mijenjala svoju izjavu o boji kose počinioca silovanja u više navrata, i to od opisa kose kao potpuno bijele, pa sive, prosijede, pa do potpuno crne kose, što je izjavila na glavnom pretresu. Svjedokinja je u toku unakrsnog ispitivanja od strane branioca na glavnom pretresu dala prihvatljivo i logično obrazloženje za takva manja odstupanja u opisu optuženog, odgovarajući da i dalje tvrdi da je lice bilo srednjeg rasta, kratko ošišano, starosti 25-30 godina u maskrinoj uniformi, naoružan automatskom puškom i za pojasom pištoljem. Ranije je izjavila i da je imao "malo sijedih dlaka u kosi", koje navode je pojasnila na način da je posvjedočila riječima "Taman, crne je bio, sad da li je smeđa ili crna u onom momentu ja nisam bila...bila sam u depresiji...pa čovječe da ste vi bili na mom mjestu možda bi vam bio i crvene kose."

126. S tim u vezi, pobijana presuda je u para 308. - 324. na uvjerljiv način položila račune zašto vjeruje ovoj svjedokinji. Prije nego što je presuda to učinila, prvostepeno vijeće je nakon temeljene i brižljive analize ovog dokaza iznijelo njegovu sadržajnu ocjenu po kojoj je svjedokinja dala ne samo pozitivnu identifikaciju optuženog kao izvršioca ovog gnusnog djela, nego i da je njen svjedočki iskaz konzistentan u odlučnim elementima, detaljan, objektivan, nepristrasan i stoga uvjerljiv. Ovakvu ocjenu prvostepenog vijeća bez ikakve dileme prihvata i Apelaciono vijeće.

127. Kada tako nalazi, Apelaciono vijeće dodatno ima u vidu da je oštećena ne samo potanko opisala hronologiju i mjesto događaja, nego je opisala i svoje unutrašnje preživljavanje uoči i nakon događaja. Upečatljivi su njeni navodi kojim opisuje događaje i svoje stanje neposredno prije susreta sa optuženim lično i silovanja, kada je u kuću ušao „neki bradati vojnik“, te je uperivši automatsko oružje tražio od svjedokinje novac i zlato, psujući joj „balijsku majku“. Svjedokinja to opisuje: „Derao se kad je vidio da nema novca, psovao je i galamio, djeca su se uhvatila za njegove noge i molila ga da me ne ubije, a on ih je samo bacio tako da su udarili u prag. U jednom trenutku sam osjetila da gubim svijest i sljedeće čega se sjećam jeste da sam se osvijestila mokra, on je stajao kraj sudopera, vjerovatno me i polio vodom.“

---

²⁷ O-2 Zapisnik o saslušanju svjedoka S-1, Državne agencije za istragu i zaštitu broj: 17-04/2-04-.2-598/06 od 17.10.2006. godine.

128. Svjedokinja je opisala detalje samog čina silovanja riječima: „*Molila sam ga da mi to ne radi k'o Boga, klela sam ga svim zakletvama, ja nisam bila u stanju ni za šta, nisam imala snagu. Tresla sam se, nisam imala života više. Razmišljala sam zašto plače mlađi sin, mislila sam Bog zna šta se desilo. Dugme je popucalo kako me okretao, onda se proderao da požurim malo i da skidam pantalone, ali ja nisam imala snage pa ih je sam skinuo. Gurnuo me u ležeći položaj i silovao me...držao mi je za to vrijeme bradu i tjerao me da gledam u njegovo lice i da me ljubi...ja to nisam željela.*”

129. Izneseni verbalni sadržaji su i po ocjeni ovog vijeća dovoljno slikoviti, plastični u detaljima i na kraju tačni, da ne izazivaju bilo kakvu sumnju u istinitost kazivanja o toku događaja, dô upravo na način kako je to svjedokinja i opisala, a snagu njenom iskazu daju i navodi koje samo žrtva jednog takvog strašnog čina može izjaviti: *Ja to imam zapisano u svojoj duši sve...kao sad da gledam sve to i nikad dok umrem to neće izaći iz mene...nikad!*”

130. U konačnici svjedokinja je u svim izjavama, pa tako i na glavnom pretresu kategorički tvrdila da joj se sam optuženi predstavio nadimkom “Goraždak”, pojašnjavajući da je u stanju straha u kojem se nalazila, mogla pogriješiti boju kose, te nije u mogućnosti sa sigurnošću se izjasniti da li je optuženi bio sijed, ili joj se učinilo tako zbog specifičnih okolnosti u kojima se nalazila, dodajući da mu je u tom trenutku kosa mogla biti i druge boje, jednostavno, radilo se o detalju koji je njoj bio nebitan u tom trenutku, te manja odstupanja u fizičkom opisu optuženog, prema ocjeni i ovog Vijeća, ne oduzimaju značaj cjelini njenog svjedočenja i identifikaciji optuženog. U prilog prepoznavanju optuženog od strane neposredno oštećene ide i činjenica da ga je još na zapisniku u istrazi prepoznala na prezentiranoj fotodokumentaciji²⁸.

131. Suprotno žalbenim tvrdnjama, obje svjedokinje S1 i S3 su na identičan način opisale sam dolazak vojnika, njihovo ponašanje pred kućom, a kako je to presuda detaljno navela u para 232. i 233. Činjenica da svjedokinja S-3 ne može sa sigurnošću opredijeliti trenutak u kojem saznaje da je lice po nadimku “Goraždak” zapravo optuženi

---

²⁸ **T-3** - Zapisnik o saslušanju svjedoka S-1 TBiH broj T20 0 KTRZ 0006581 13 od 29.11.2013. godine uz prilog Fotodokumentacija, TBiH, broj: T20 0 KTRZ 0006581 13 od 20.11.2013. godine.

Dragan Šekarić, opisujući u izjavi iz istrage²⁹ da je taj podatak saznala isti dan, ne oduzima značaj njenim navodima koji se odnose na identifikaciju optuženog. S tim u vezi razumljiva su i logična manja odstupanja u iskazima navedenih svjedokinja, obzirom da je i svjedokinja S3 kritičnog dana bila silovana ali od strane drugog vojnika, a ne optuženog Dragana Šekarića, te da logično fizički svaka od njih nije mogla prisustvovati radnji silovanja nad ovom drugom. Svjedok S3 je izjavila da je u momentu kad je istjerana ispred kuće tu zatekla djecu svjedokinje S1, poredane uza zid, dok je S1 u tom momentu silazila uplakana sa sprata kuće, moleći ih da ne diraju nju i djecu.

132. Eventualna manja odstupanja između iskaza svjedokinja S1 i S3 isključivo su posljedica različitosti u ljudskoj percepciji, kao i mjesta gdje se u određenom trenutku neki svjedok nalazi u momentu dešavanja. Navedeno je razumljivo i obzirom na stanje straha i neizvjesnosti u kojem su se nalazile oštećene, koje su sa malodobnom djecom i svekrvom boravile u kući i koje su kao takve, bile potpuno ranjive i nezaštićene, prepuštene na samovolju optuženom i grupi vojnika sa kojima je došao. To što S3 nije prepoznala optuženog na glavnom pretresu razumljivo je obzirom na protek godina i činjenicu da ona nije bila direktna žrtva njegovih inkriminacija, već upravo svjedokinja S1. Ilustracije radi o stanju svjedoka S3 date prilike posvjedočila je S1 navodeći da se ista tako tresla od straha, dok su je vojnici ismijavali govoreći kako nema potrebe da uključuje mlin u struju jer se toliko trese da će sama samljeti kafu.

133. Vijeće nalazi neosnovanim uporno potenciranje optuženog kroz žalbu da je osnov za njegovo optuženje i osudu u ovom postupku bio dokaz tužilaštva T-20, Lični karton Dragana Šekarića, gdje je ručno dopisano „Goraždak“, koji istina, kako to i sam optuženi navodi, prvostepeno vijeće nije uzelo u obzir prilikom odlučivanja, ali je taj dokaz poslužio za dalje zloupotrebe istrage i lažno sugeriranje svjedocima da optuženog identifikuju kao počinioca krivičnih djela.

134. Prije svega, prvostepena presuda je iznijela detaljnu analizu navoda svih svjedoka koji su identifikovali optuženog kao lice koje je je u kritično vrijeme koristio nadimak „Goraždak“ i učestvovao u napadu na Višegrad. Moguće je da je mnogo ljudi srpske

---

²⁹ O- 4- Zapisnik o saslušanju svjedoka S-3, TBiH, broj T20 0 KTRZ 0006581 13 od 25.12.2013. godine.

nacionalnosti iz Goražda, već u periodu maja mjeseca 1992. godine bilo naseljeno u Višegradu, te da su bilo kojeg od njih mogli zvati „Goraždak“, međutim, samo jedan tačno identifikovani „Goraždak“ je bio pripadnik grupe Milana Lukića, koja je tih dana vršila zlodjela nad pripadnicima muslimanske nacionalnosti. Upravo tog „Goraždaka“ su svjedoci identifikovali kao Dragana Šekarića, i to ne samo jer su negdje čuli za tu informaciju, već su ga prepoznali kao osobu koja je dana 3.6.1992. godine počinila radnju silovanja nad oštećenom S1 i izvršila ubistvo Fatime Jamak.

135. Da je optuženi bio prisutan u tom periodu na području opštine Višegrad, posvjedočila je i svjedokinja Mujesira Oprašić³⁰. Pretresno vijeće je pravilno cijenilo njen iskaz kao potkrepljujući, obzirom da je ista identifikovala optuženog pod navedenim nadimkom i kao pripadnika grupe Milana Lukića, detaljno opisujući situaciju kada je 25.05.1992.godine, par dana prije događaja u Kosovu polju, u selo Hanište, udaljeno oko 1,5 km od Višegrada, došla grupa vojnika među kojima imenuje Milana Lukića, lice koje su oslovljavali nadimkom “Goraždak”, Branu Čubrilovića i Budu Kovačevića, oba iz Višegrada. Svjedokinja je optuženog prepoznala u sudnici riječima “*Jesi glavom i bradom!*”.

136. S tim u vezi Vijeće u cjelosti prihvata argumentaciju pobijane presude iznijete u para 341. – 344., gdje pretresno vijeće daje svoje razloge zašto je prihvatilo svjedočenje Mujesire Oprašić, nalazeći ga kredibilnim i uvjerljivim, a koji zaključak nije mogao biti doveden u pitanje ni činjenicom da svjedokinja na pokazanoj fotografiji od strane branioca optuženog nije mogla prepoznati Milana Lukića. Odbrana je pokušala osnažiti svoje tvrdnje činjenicom da je svjedokinja odbrane Branka Čarapić na toj istoj fotografiji prepoznala Milana Lukića, što je po stavu i ovog Vijeća bilo logično, jer ga je kao stanovnica Višegrada jedno vrijeme mogla viđati za razliku od svjedokinje Oprašić, koja ga se sjeća po traumatičnom događaju, a u konačnici, svjedokinja Čarapić je prije svog svjedočenja zasigurno kontaktirana od strane odbrane, te joj je predmetna fotografija mogla i ranije biti prezentovana.

---

³⁰ Svjedokinja replike Mujesira Oprašić je svjedočila na glavnom pretresu održanom 12.11.2014.godine kada je direktno ispitana od strane tužioca, dok je unakrsnom ispitivanje održano na glavnom pretresu od 26.11.2014.godine.

137. O prisustvu optuženog na području Višegrada posvjedočio je i svjedok Ahmetspahić Hajrudin, koji pominje vojnika po nadimku „Goraždak“, za čiji identitet je istina saznao kasnije od prijatelja Almira Aljića. Odbrana je osporavala predmetne navode ukazujući da je ostalo nepoznato otkud je Aljić imao takvu spoznaju i na koji način je do takvog saznanja došao, da bi takvu informaciju kasnije prenio svjedoku Hajrudinu Ahmetspahiću. Međutim, iako se radi o posrednom saznanju, iskaz ovog svjedoka je pravilno korišten samo kao potkrepljujući i u vezi sa ostalim dokazima. Da se radi o istinoljubivom svjedoku, koji i pored golgote koju je preživio on lično i članovi njegove uže porodice (sestra i majka su ubijene), nije po svaku cijenu htio teretiti optuženog, Vijeće se uvjerilo temeljem njegovih tvrdnji kada je pri ispitivanju od strane tužioca izjavio „*Dok sam ja bio u logoru, nikad nije došao*“. Dakle, svjedok je kategoričan da lice koje on poznaje kao Dragan Šekarić zv. „Goraždak“ niti jednom nije vidio u logoru Uzamnica, dok u iskazu iz istrage još dodaje da mu nije poznato da je ovo lice pretuklo bilo kojeg zatvorenika u logoru u vrijeme dok je on bio zatvoren.

138. Vijeće će se na ovom mjestu osvrnuti i na žalbene prigovore usmjerene na rušenje kredibiliteta svjedokinje Bakire Hasečić i njene kćerke Amele Međuseljac. Naime, u konkretnom se ne radi o „naglom“ prepoznavanju optuženog od strane svjedokinje Hasečić tek 2005. godine, kako to optuženi navodi, već o procesu identifikacije počinioca kroz dugi niz godina, a kako je to svjedokinja detaljno pojasnila. Ista je navela da je do informacija o optuženom upravo i došla na način što je na području Višegrada bili angažirana u Udruženju za povratak raseljenih lica, pa je kako tvrdi od prijatelja srpske nacionalnosti prikupljala slike, podatke i informacije o licima za koja je imala saznanja da su činili zločine po Višegradu, i za kojima je kako tvrdi „tragala“ od 1998. godine. Izjavila je da je te godine prvi put posredstvom jednog čovjeka srpske nacionalnosti, vidjevši optuženog, potvrdila da je Dragan Šekarić zv. Goraždak i „Pive“ zapravo osoba koja je kritične prilike bila u grupi vojnika pred kućom Kos Bakira.

139. Apelaciono vijeće, a protivno žalbenim navodima da ista nikad ranije nije spominjala kritični događaj u Kosovu polju, nalazi uvjerljivim i njene navode sa glavnog pretresa u kojem tvrdi da to nije jedina izjava koju je davala istražiteljima i da izjava prezentirana na glavnom pretresu nije kompletna. Sa druge strane, odbrana nije učinila u najmanjem vjerovatnom činjenicu da se radilo o autentičnoj izjavi, obzirom da ista nije potpisana niti ovjerena od strane MKSJ-a, a sam branilac na glavnom pretresu, kako to

pravilno konstatuje i cijeni pretresno vijeće, nije bio u mogućnosti da se decidno izjasni kako je došao u posjed navedene izjave, navodeći samo da je ista javni akt i da je dostupna na stranici Međunarodnog tribunala.

140. To što je pretresno vijeće MKSJ-a u presudi protiv *Mitra Vasiljevića* zaključilo da je tokom suđenja kredibilitet svjedokinje Bakire Hasečić (u tom predmetu svjedok pod mjerama zaštite) poljuljan toliko da se u njen iskaz u kojem je identifikovala optuženog (Mitra Vasiljevića) ne bi smjelo pouzdati (para 164. Presude IT-98-32), po stavu Apelacionog vijeća, ne može biti od uticaja u ovoj krivičnopravnoj stvari. Takav zaključak pogotovo ne može biti prihvaćen kao utvrđena činjenica, kako se to žalbom neosnovano potencira, a sve imajući u vidu da ne ispunjava kriterije prihvatljivosti predloženih utvrđenih činjenica dokazanim, koji su navedeni u predmetu *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*³¹ i prihvaćeni praksom ovog suda. Ovaj sud je navode svjedokinje cijenio u vezi sa konkretnim optuženim i konkretnim radnjama za koje se tereti, a prema načelu slobodne ocjene dokaza, te subjektivna ocjena nekog drugog suda o svjedočenju i kredibilitetu istog svjedoka, ali na druge okolnosti i lica, ne može biti od značaja u ovom predmetu.

141. Apelaciono vijeće nalazi da su svjedokinje Hasečić i Međuseljac vrlo uvjerljivo iznijele svoja opažanja kritične prilike kada grupa naoružanih vojnika dolazi pred kuću Kos Bakira, te dalja dešavanja u onoj mjeri koliko su to mogle vidjeti obzirom na položaj mjesta gdje su se krile – Bakira Hasečić u „gornjem vrtu“, odnosno kod ljetne kuhinje, a Amela Međuseljac takođe u „gornjem vrtu“, a potom ispod podesta - stepenica. S tim u vezi, pretresno vijeće pravilno poklanja vjeru iskazima svjedokinja Hasečić i Međuseljac, nalazeći da su iste sa mjesta gdje opisuju da su se krile mogle jasno vidjeti i čuti događaje o kojima svjedoče. Iskazi navedenih svjedokinja nisu međusobno oprečni i podudarni su u pogledu dijela događaja o kojem svjedoče. Apelaciono vijeće na predmetne okolnosti u cjelosti prihvata zaključke pobijane presude iznesene u para 294. i 295.:

---

³¹ Predmet br. IR-00-39-T, Rješenje po prijedlozima optužbe za prihvatanje činjenica o kojima je presuđeno i za prihvatanje pisanih izjava svjedoka shodno Pravilu 92 *bis*, od 28.02.2003;

“...Tako u vrijeme dok se svjedokinja Međuseljac nalazi u vrtu sa ostalim mještanima, dakle na početku dešavanja pred kućom Kos Bakira, ne tvrdi da je u vrtu bila i njena majka, što je logično ukoliko se ima u vidu da je to vrijeme kad svjedokinja Bakira Hasečić tvrdi da se krije iza ljetne kuhinje u neposrednoj blizini svoje kuće. “

“U vrijeme kada vojnici odvođe oštećenu Jamak Fatimu u pravcu njene kuće i kad se čuju dva pucnja, tek tada svjedokinja Hasečić, bježi ponovo u pravcu vrta, i dolazi do štale koja je udaljena desetak metara od mjesta gdje se prvobitno sakrivala, dok njena kćerka ostaje sakrivena ispod podesta u blizini kuće u vrijeme kad se optuženi vraća pred kuću Kos Bakira i traži od svjedokinje S-1 čašu vode.”

142. U prilog takvih svojih zaključaka, pretresno vijeće je iznijelo i činjenicu da je izvršilo obilazak lica mjesta, gdje se uvjerilo da se sa mjesta gdje se prema vlastitoj tvrdnji nalazila svjedokinja Hasečić, upravo mogu vidjeti dijelovi objekata koje navodi u svom iskazu, kao i da je pretežan dio događaja pred kućom Kos Bakira mogla djelimično opaziti sa mjesta gdje se krila. U konačnici, iskaz ove svjedokinje je, pored činjenice da su svjedokinje S-1 i S-3, inkriminaciju silovanja i događaje koji su tome prethodili opisale veoma detaljno i saglasno u svojim iskazima, kao i dovođenje i pogubljenje svjedokinje Jamak Fatime, cijenjen isključivo kao potkrepljujući dokaz, a nikako kao dokaz na kome se zasniva osuđujuća presuda protiv optuženog. Apelaciono vijeće nalazi da bi sud izveo isti zaključak o krivici optuženog za inkriminacije počinjene u Kosovu polju i bez iskaza svjedokinje Hasečić i Međuseljac.

143. S tim u vezi pretenciozne su i neutemeljene tvrdnje optuženog da osuđujuća presuda počiva na izjavama svjedoka S1, S3, Bakire Hasečić i Amele Međuseljac i nikakvom materijalnom dokazu, a koje su u međusobnom srodstvu bilo krvnom ili tazbinskom i članice su udruženja „Žene žrtve rata“ i nalaze se pod direktnim nadzorom Bakire Hasečić kao predsjednice istog. Naime, kroz čitavu žalbu se potencira navodna zavjera i namještanje optužbe protiv optuženog, odnosno da su svjedokinja S-1 i Bakira Hasečić prethodno instruisane od strane lica koja stoje i iza tendencioznog dopisivanja nadimka „Goraždak“ pored imena optuženog na Ličnom kartonu, među kojima je i inspektor MUP-a Goražde, izvjesni Šehović.

144. Apelaciono vijeće ne prihvata ovakve navode uvjerljivim, kao ni nastojanje optuženog da se kroz djelovanje u svojstvu predsjednika povratničkog udruženja građana „Zdravo komšija“ ekskulpira od krivice. Upravo obrnuto, Vijeće nalazi da je takvo njegovo postupanje tj. svjesno izlaganje očima javnosti, žrtvama i medijima, koji su se bavili povratkom izbjeglica, uz dobro poznatu činjenicu da se protekom vremena mijenja i fizički opis, usmjereno upravo na svjesno građenje alibija za navedena ratna dešavanja. Jer logično, ko bi povjerovao da upravo lice koje se bavi povratkom raseljenih lica i njihovim međusobnim pomirenjem, može biti osoba koja je počinilac zločina iz perioda 1992. godine.

145. U pogledu vojnog angažmana, prema matičnom i jediničnom kartonu proizilazi da je optuženi formalno pravno bio angažovan pri vojnoj pošti 7094 Goražde (pripadnik Goraždanske brigade i to u periodu 04.05.1992.godine do 28.08.1992.godine), međutim, iz iskaza svjedoka, po stavu i ovog Vijeća, nesumnjivo proizilazi da se optuženi u inkriminisanom periodu nalazio na teritoriji opštine Višegrad, gdje su ga upravo iz razloga što je tu došao sa područja Goražda zvali nadimkom „Goraždak“. Takvo ispravno rezonovanje pretresnog vijeća ne može dovesti u pitanje ni tvrdnja optuženog da putna komunikacija na relaciji Goražde – Višegrad poslije 19. maja više nije bila prohodna, kao ni putni pravac Višegrad – Republika Srbija. S tim u vezi, pravilno je poklonjena vjera svjedoku Sejdi Močeviću, koji je na glavnom pretresu svjedočio objektivno i nepristrasno u odnosu na događaje koji su se odigrali u Kokinom selu 22.05.1992.godine, te u jednom dijelu kazivanja, svjedok je, negirajući prisustvo optuženog u Goraždu na navedeni datum, rekao da mu je upravo optuženi jedne prilike rekao da ga je krajem maja 1992. godine, ujak odveo u Višegrad. Iskaz ovog svjedoka je ispravno doveden u vezu sa iskazom svjedokinje Mujesire Oprašić, koja također veže optuženog Dragana Šekarića za prostor opštine Višegrad, upravo krajem maja, početkom juna 1992.godine (obrazloženo u ovoj presudi).

146. Imajući u vidu sve navedeno, u pogledu utvrđivanja identiteta optuženog, Apelaciono vijeće u cjelosti podržava zaključke pretresnog vijeća iznesene u para 323. i 348. :

“Vijeće nalazi korisnim napomenuti da identitet optuženog nije ni utvrđen isključivo na iskazima ove dvije svjedokinje, već ocjenom svih dokaza izvedenih na ovu okolnost.”

“Bez obzira na navedenu okolnost, Vijeće je već pojasnilo na temelju kojih dokaza je zaključilo da je optuženi u vrijeme djelovanja sa grupom vojnika koristio nadimak „Goraždak“, ne samo prilikom počinjenja kivičnog djela za koje je oglašen krivim, već i u drugim situacijama koje u svojim svjedočenjima opisuju svjedoci Mujesira Oprašić i Hajrudin Ahmetspahić, koji također povezuju lik ime i prezime optuženog sa ovim nadimkom.”

(c) Silovanje svjedokinje S1 i ubistvo Fatime Jamak

147. Žalbom se ukazuje da je pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo krivicu optuženog za silovanje svjedokinje S1 i ubistvo Fatime Jamak, obzirom da tužilaštvo nije raspolagalo, niti ponudilo dovoljno dokaza iz kojih bi nesumnjivo proistekao takav zaključak. U tom smislu, ponovo se iznosi tvrdnja da su iskazi svjedoka S1, S3, Amele Međuseljac i Bakire Hasečić poprilično uštamani, ali oko nebitnih činjenica, dok su oko odlučnih činjenica u cjelosti neusaglašeni, jer se faktički oba djela svode na iskaz samo svjedokinje S1.

148. Prvostepeno vijeće po žalbenom stavu uopšte ne razmatra izjavu svjedokinje S3 u dijelu kada ista navodi da izvršilac ubistva Jamak Fatime dolazi na česmu, umiva se i kaže „*Nije mi bilo teže, još od Hrvatskog ratišta!*“, što, prema stavu optuženog, jasno ukazuje na koliziju sa izjavom svjedokinje Amele Međuseljac, koja je iznijela ono što je navodno čula dok je boravila ispod stepenica, a to svakako nisu bile citirane riječi. Boravak svjedokinje Bakire Hasečić na mjestu događaja kritičnog dana je krajnje upitan, jer je kao prisutnu dana 3.6.1992. godine ne spominju ni Jamak Šefket, niti svjedokinja S3, pri čemu svjedok Jamak navodi da je istu prvi put sreo tek nakon nekoliko dana od kritičnog događaja. Odbrana napominje da je svjedok Jamak izjavio da mu je brat Bakire Hasečić, Bakir Kos, prije par godina rekao da je osuđen počinitelj ubistva njegove supruge Jamak Fatime.

(d) Zaključci Apelacionog vijeća

149. Apelaciono vijeće će prije svega razmotriti inkriminaciju silovanja oštećene S1 od strane optuženog Dragana Šekarića.

150. Polazeći od činjenice kojom je isključujući svaku razumnu sumnju utvrđeno prisustvo optuženog na području opštine Višegrad u periodu prije kritičnog događaja, kao i u dvorištu Bakira Kosa na sam dan 3.6.1992. godine, te brojnih činjenica i okolnosti koje se odnose na ono što je inkriminisanom događaju prethodilo, za vrijeme samog njegovog trajanja i onom što se zbilo kasnije po njegovom okončanju, na način kako ih konfigurirše prvostepena presuda, sve te činjenice uzete zajedno, ma koliko bile utvrđene na osnovu posrednih dokaza, te neposrednom svjedočenju prevashodno oštećene S1 daju potrebnu životnost i apsolutnu uvjerljivost da se događaj silovanja desio upravo na način kako ga je ona predstavila (para 218. – 227. Presude). Suviše je dakle, tih činjeničnih detalja koji imaju pomoćni i kontrolni značaj, pored onih glavnih, da bi se događaj onako kako ga izlaže oštećena kao neposredna žrtva njegovog aktera, mogao predstaviti kao izmišljenim ili se pripisati njenom lažnom svjedočenju na čemu žalba istrajava. U tom kontekstu, žalba optuženog, po mišljenju Apelacionog vijeća, neosnovano ističe prigovor kojim osporava validnost indicijalnog zaključivanja prvostepene presude.

151. Vijeće se već bavilo razmatranjem kredibilitnosti svjedokinje S1, te utvrdilo da svjedokinja S-1 nesumnjivo identificira optuženog Dragana Šekarića, kao lice koje se kritičnog dana predstavilo imenom Dragan, a koje je koristilo nadimak „Goraždak“ i da se radi upravo o optuženom Draganu Šekariću. Predmetna činjenica je bila od ključnog značaja za utvrđivanje krivice optuženog, obzirom da odbrana nije ni osporavala sam čin silovanja oštećene S1, ali od strane nekog drugog vojnika, a nikako optuženog. Kao bitan detalj Vijeće ukazuje na navode svjedokinje da joj je nakon povratka od svekrve, prišao jedan od vojnika pitajući je zašto se prepala, i zašto se trese, te je rekao da ne treba da se plaši, da se on zove „Goraždak“ i da je on tu „glavni“. Ona ga je zamolila da ne diraju djecu, da ubiju nju ako treba samo da njih ne diraju, na što je on odgovorio da ih niko neće dirati i da on tu komanduje. Dodao je i da je inače iz Goražda odakle je pobjegao, jer su ga „Balije“ tamo maltretirale, pa je došao u Višegrad da se sveti.

152. Ovome treba svakako dodati i karakterističan detalj iz njenog iskaza o stanju u toku samog silovanja: „*Tresla sam se, nisam imala života više. Razmišljala sam zašto plače mlađi sin, mislila sam Bog zna šta se desilo.*“, kao i da joj je nakon silovanja, po izlasku iz kuće, dok su vojnici pili kafu, neko od prisutnih ponudio cigaretu, ali nije bila u

stanju ni da je drži u ustima niti da je zapali, pa se sjeća da je upravo Dragan rekao „*Neka ženska glavo stani, šta se treseš, pa stani da pripalim cigaru!*“

153. Nesumnjivo je utvrđeno da je pored optuženog kritične prilike tj. prilikom samog čina silovanja, bila prisutna samo oštećena S1, što po mišljenju i ovog Vijeća, sa aspekta kredibiliteta njenog svjedočenja ni ukoliko ne umanjuje dokaznu snagu za osudu optuženog po predmetnoj inkriminaciji. Naime, sve i kada bi se prihvatila žalbena tvrdnja da je presuda u ovom dijelu zasnovana isključivo na njenom iskazu, koji je protivan iskazu optuženog, to ne umanjuje kvalitet predmetnog dokaza. Ovom prilikom Apelaciono vijeće primjećuje da je inherentno pravo suda da utvrđuje činjenice na osnovu principa slobodne ocjene dokaza i u skladu sa dubokim ličnim uvjerenjem svakog od sudija. Radi se o široko postavljenom diskrecionom pravu koje je podložno određenom broju ograničenja. Međutim, na princip *unus testis nullus testis* (jedan svjedok nije dovoljan)³² koji zahtijeva potkrepljivanje svjedočenja jedinog svjedoka neke relevantne činjenice drugim svjedokom, više se ne poziva gotovo ni jedan moderni kontinentalni pravni sistem.³³ Prema tome, za utvrđivanje relevantnosti činjenica je kao kriterij opredjeljujući kvalitet svjedočenja, a ne puki broj dokaza.

154. U prilog ovakvom zaključku ide i stav Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJ), gdje je pretresno vijeće primjenjujući pravilo 96. Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ-a i MKSR-a zaključilo „*da vijeće može temeljiti svoje zaključke samo na jednom iskazu ukoliko je taj iskaz relevantan i vjerodostojan*“³⁴.

155. Pri tome, iskaz oštećene je potvrđen od strane ostalih svjedoka, pogotovo svjedokinje S3 (para 227. – 231. Presude).

---

³² V. predmet MKSJ Tužilac protiv *Duška Tadića zv. Dule* pred Pretresnim vijećem, Mišljenje i presuda od: 7 maja 1997., para. 537.

³³ *Ibidem*, para. 536.: “Opšti princip koji Pretresno vijeće mora da primjeni na osnovu Pravilnika je princip da se svaki relevantni dokazni materijal probativne vrijednosti može prihvatiti kao dokaz, osim ako potreba da se osigura pravično suđenje uveliko ne preteže nad njegovom probativnom vrijednošću (Potpravila 89(C) i (D)). Jedino se pravilo 96(i) bavi pitanjem potkrepljivanja dokaza, i to samo u slučajevima seksualnih napada za koje, kako stoji u pravilu, nije potrebno potkrepljivanje dokaza. Svrha ovog pravila ispravno je navedena u priručniku *An Insider's Guide to the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia*, autora Morris i Scharf. Tu se objašnjava da navedeno potpravilo iskazu žrtve seksualnog napada daje istu presumpciju pouzdanosti kao i iskazima žrtava drugih zločina, što je *common law* dugo uskraćivao žrtvama seksualnog napada. Ovo poppravilo, dakle, zasigurno ne opravdava zaključak da se potkrepljivanje dokaza zahtijeva u slučajevima svih drugih zločina osim u slučajevima seksualnih napada. Ispravan zaključak je, zapravo, suprotan.”

³⁴ Prvostepena presuda u predmetu *Akayesu*, para. 134. i 135.

156. Kod takvog stanja stvari, Apelaciono vijeće nalazi da su žalbeni prigovori optuženog u pogledu pravilnosti činjenične osnovice pobijane presude, neosnovani, te da je prvostepeno vijeće pravilno isključujući svaku razumnu sumnju utvrdilo da su u radnjama optuženog ostvarena obilježja bića djela silovanja iz tačke g) stav 1. član 172. KZ BiH.

157. Pretresno vijeće je pravilno postupilo kada je temeljem ponuđenih dokaza tužilaštva utvrdilo krivicu optuženog i za ubistvo Fatime Jamak, samim tim nalazeći da nema mjesta primjeni pravila *in dubio pro reo*, tj. u sumnji u korist optuženog, te donošenju oslobađajuće presude. Pobijana presuda se detaljno bavila iskazima svih svjedoka koji su se zatekli u blizini kuće Bakira Kosa, te iznijeli svoja opažanja, dajući ocjenu svakog dokaza ponaosob i dovodeći ih u međusobnu vezu u pogledu odlučnih činjenica.

158. Detalje samog čina pogibije oštećene Fatime Jamak opisala je svjedokinja S-1, koja je cijeli događaj neposredno posmatrala. Ključni dio njenog iskaza naveden je u para 257. pobijane presude:

“Dovedoše je pred vrata, ona viče molim vas nemojte, ja brzo stanem, 'vako gledam, vatra gori, gurnuše je u onu vatru, jedan je stajao s jedne drugi sa druge strane, Dragan je bio iza leđa. Gurnuše je u hodnik u onu vatru...nikad u životu nisam znala da čovjek može onako da gori brzinom...vjerujte...ona je davala...pomoć...zvala molim vas spasite, ovako je digla ruke okreće se...vatra gori sa njenih ruku, gore sve plamenovi se vide, kako se ona okreće tako i gori...međutim, taj Dragan „Goraždak“ je ispalio dva metka iz pištolja...i ona vatra se samo spustila na patos...samo dole na pod je...nije više bilo.,”

159. Svjedok Šefket Jamak nije vidio sam čin guranja njegove supruge u zapaljenu kuću i ubistva, obzirom da se krio u šupi u blizini kuće, ali je posvjedočio da je kuća bila zapaljena, da se vidio dim, da je čuo glas vojnika i svoje supruge, a nedugo potom je čuo i pucanj. O detalju nakon ubistva, saglasno su posvjedočile svjedokinje S1, S3 i Amela Međuseljac, koje su izjavile je optuženi stajao na koritu i pljuskao se vodom, govoreći da mu nikad nije bilo teže. Navode svjedokinje S3 po kojima je optuženi date prilike izjavio *da mu nikad nije bilo teže, još od Hrvatskog ratišta*, Vijeće ne nalazi odlučnim, obzirom na brzinu dešavanja i strah koji je svjedokinja pretrpjela toga dana. Svjedokinja S-3 je

bila opredijeljena i decidna da se sjeća da je „Goraždak“ te prilike stalno ponavljao kako je oštećena Fatima Jamak „*sama sebi presudila!*“. Dokaz odbrane O-17³⁵ na koji se žalba poziva i u kojem je istina u rubrici o platama, stažu osiguranja i naknadama evidentiran obračunski period za optuženog u periodu od 1.3.1992. godine do 9.5.1992. godine, nije od takvog značaja da bi osporio navode svjedokinje. To pogotovo ako se ima u vidu da da se niti tužilaštvo niti odbrana nisu bavili eventualnim ranijim vojnim angažmanom optuženog, dokazujući ga ili osporavajući, već isključivo inkriminisanim periodom, te predmetna činjenica iz izjave svjedokinje S3 nije od ključnog značaja.

160. Svoje tvrdnje da svjedokinja Bakira Hasečić ni u kom slučaju nije bila prisutna toga dana, te samim tim nije ni mogla vidjeti predmetne događaje, odbrana potkrepljuje činjenicom da je kao prisutnu ne spominje Jamak Šefket. Međutim, sam svjedok je izjavio da o ovim događajima nikada nije razgovarao ni sa svjedokinjom S-1 niti sa Bakirom Hasečić, što po ocjeni ovog Vijeća predstavlja upravo odraz njegovog prihičkog stanja nakon što mu je ubijena supruga i izgorjela kuća, a nikako negiranje prisustva svjedokinje Hasečić. Pri tome, mora se imati u vidu da osobe koje pretrpe velike gubitke njemu bliskih osoba, umjesto potrebe da tragaju za počiniocem, tu činjenicu prihvataju na način da se mire sa sudbinom, te padaju u stanje bezvoljnosti, pa i svojevrsne tuposti. Takvo stanje svjedoka potvrđuju njegovi navodi da ono što je zatekao po izlasku iz šupe opisuje riječima „*Ja sam smakao s pameti kad sam to vidio*“, te da je kasnije u razgovorima sa mještanima, konkretno od Bakira Kosa, saznao da je „*Uhapšen onaj iz Goražda što ti je ubio ženu!*“ ali nije tome pridavao naročiti značaj, jer je kako tvrdi ostao bez kuće i bez žene.

161. Imajući u vidu sve navedeno, Apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće opravdano oglasilo krivim optuženog u svojstvu neposrednog izvršioca, obzirom da je upravo optuženi lice koje je gurnulo oštećenu u zapaljenu kuću, iskoristivši činjenicu da su je druga dvojica vojnika držali za ruke, nakon čega je pucnjem iz vatrenog oružja iz neposredne blizine usmrtio oštećenu Fatimu Jamak, dakle, poduzimajući sa direktnim

---

³⁵ Uvjerjenje Zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, filijala Istočno Sarajevo, broj 000691/2014 od 04.02.2014. godine sa prilogom Pregledom podataka registrovanih u matičnoj evidenciji osiguranika ERC ZIPO – Sarajevo, amtični broj 0001209155902

umišljajem naprijed opisane radnje, ostvario sve elemente inkriminacije iz tačke a) stav 1. člana 172. KZ BiH.

V. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH- ODLUKA O KRIVIČNO PRAVNOJ SANKCIJI I TROŠKOVIMA POSTUPKA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

162. Prije nego se osvrne na konkretne žalbene prigovore, Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je u takvoj poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

163. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način. Apelaciono vijeće također, uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost, pa ako je Apelaciono vijeće uvjerenjeno da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

164. Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH

165. Tužilaštvo je u žalbi ukazalo da je pretresno vijeće polazeći od svrhe kažnjavanja propisane članom 39. KZ BiH, te slijedeći opšta pravila za odmjeravanje kazne iz člana 48. KZ BiH, imalo u vidu način izvršenja krivičnog djela, te činjenicu da je u oba slučaja postupao sa direktnim umišljajem, kao oblikom vinosti, cijeneći sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti na strani optuženog, te nalazeći da je izrečena kazna srazmjerna težini počinjenog djela i nastupjelim posljedicama i da će se istom ostvariti svrha kažnjavanja.

166. Međutim, tužilaštvo smatra da je izrečena kazna proistekla kao rezultat prevelikog vrednovanja olakšavajućih okolnosti utvrđenih na strani optuženog, a da pri tome nisu adekvatno uzete u obzir i ocijenjen otežavajuće okolnosti, pogotovo način izvršenja djela i stepen krivične odgovornosti. Optuženi je kod izvršenja ovog djela iskazao veliku okrutnost, što djelo karakteriše kao zločin koji prevazilazi standardni pojam, a time i optuženog kao počiniooca sa visokim stepenom krivice, pa visina izrečene kazne ne dostiže ni polovinu zakonom zapriječene kazne. Tužilac posebno ističe motiv pod kojim je djelo učinjeno, te da se izrečenom kaznom neće postići svrha kažnjavanja u pogledu specijalne i generalne prevencije.

167. Zbog naprijed navedenih razloga tužilaštvo je mišljenja da navedene okolnosti jasno ukazuju na činjenicu da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo činjenice koje se tiču krivičnog djela i krivice optuženog, ali je iz tačno utvrđenih činjenica donijelo pogrešan zaključak da se utvrđenom sankcijom može postići svrha kažnjavanja, pa se predlaže izricanje kazne dugotrajnog zatvora u dužem trajanju i određivanje obaveze optuženom da naknadi troškove krivičnog postupka.

1. Zaključci Apelacionog vijeća

168. Ispitujući odluku o kazni u vezi s prigovorima izjavljenim u žalbi tužilaštva, ovo Vijeće je imalo u vidu da je prvostepeni sud cijenio okolnosti koje su od uticaja da kazna bude manja ili veća, kako to nalaže odredba člana 48. KZ BiH (opšta pravila o odmjeravanju kazne). Naime, prvostepena presuda je imala u vidu zakonske okvire za izricanje kazne za predmetno krivično djelo, te opća pravila o izboru vrste i mjere kazne, i

to svrhu kažnjavanja, a osobito stepen krivične odgovornosti optuženog, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja, odnosno povrede zaštićenog dobra, te raniji život učinitelja, njegove osobne prilike, držanje nakon učinjenog djela i motiv za počinjenje istog.

169. U procesu individualizacije kazne, prvostepeni sud je imao u vidu sve okolnosti koje su od otežavajuće i olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, međutim, po ocjeni ovog Vijeća, a kako je to i tužilaštvo pravilno primijetilo, u konkretnom slučaju je dat preveliki značaj olakšavajućim okolnostima u odnosu na otežavajuće. Pa tako, pobijana presuda pored toga što je kao otežavajuće okolnosti cijenila stepen krivične odgovornosti optuženog, te činjenicu da je u oba slučaja postupao sa direktnim umišljajem, kao oblikom vinsti, neophodno je bilo dati poseban značaj i činjenici da ovakav oblik umišljaja predstavlja najteži oblik vinsti u našem zakonodavstvu u pogledu intelektualnog i voluntarističkog elementa, na način da je optuženi bio svjestan težine svih pojedinačnih radnji koje je poduzimao, te je htio njihovo izvršenje i nastupanje zabranjene posljedice, te svakako zaslužuje i oštrije sankcionisanje.

170. Analizom posebnih inkriminacija evidentno je da je optuženi postupao sa naročitom okrutnošću i bezobzirnošću uz nanošenje teških psihičkih patnji svojim žrtvama. Optuženi je koristeći se svojom dominacijom i moći, sa jedne strane, i bespomoćnošću nezaštićenih civila, sa druge strane, počinio djela čiji zaštitini objekat čine univerzalne ljudske vrijednosti, dobra koja su uslov i osnova za zajedničko i humano postupanje, te su kao takva normirana kroz brojne međunarodne konvencije i međunarodna akta, a o njihovoj posebnoj težini govori činjenica da ova djela ne podliježu zastarijevanju.

171. Navedeno se ogleda kroz činjenicu da je sami čin silovanja bio počinjen u svrhu poniženja, diskriminacije i degradacije ličnosti oštećene, kao žene i majke, što proizilazi iz konteksta cjelokupne situacije u kojoj se odvijaju inkriminisane radnje, iz načina dolaska vojnika pred kuću, njihovog postupanja prema oštećenima i njihovoj djeci, uvredama i prijetnjama koje im upućuju, ponašanja prema staroj svekrvi, te konačno i iz odnosa optuženog Dragana Šekarića prema oštećenoj, jer je upravo iskoristivši svu težinu situacije u kojoj su se zatekle oštećene i njihova malodobna djeca, same i nezaštićene u kući, ostavljene na nemilost grupe vojnika, iskoristio svoju pripadnost oružanim formacijama i natjerao svjedokinju S-1 na prisilan seksualni odnos.

172. Naročitu okrutnost optuženi je iskazao i u izvršenju ubistva Fatime Jamak, koju je lično optuženi ugurao u kuću koja je prethodno zapaljena, sa riječima „*Baba hoće da otkupi auto, a ni marke nije dala, e sad ćeš gorjeti!*“, da bi nakon što je plamen zahvatio oštećenu, optuženi ispalio metak u nju. Dakle, prema ocjeni i ovog Vijeća, pogubljenje oštećene Jamak Fatime se desilo na krajnje zastrašujući i brutalan način, koji u svom iskazu opisuje suprug ubijene.

173. Pogibeljnost krivičnog djela potrebno je posmatrati i kroz naročit odnos počinitelja krivičnog djela u odnosu na žrtvu. Naime, upravo u tom segmentu moguće je zaključivati o posebnoj, većoj pogibeljnosti krivičnog djela djela, različito ovisno o tome ko je žrtva počinjenog krivičnog djela.

174. Sve navedeno ukazuje na posebne okolnosti krivičnog djela, kao i da su ista počinjena iz niskih pobuda - poniženja, rušenja ljudskog dostojanstva, osvete i materijalne koristi, što po stavu Apelacionog vijeća povećava stepen subjektivne krivične odgovornosti optuženog.

175. Suprotno, prvostepeno vijeće je, iako pravilno kao olakšavajuću okolnost cijenilo činjenicu da je optuženi porodičan čovjek, otac dvoje djece, izvodeći zaključak da iste nisu kvalitativno i kvantitativno podobne da dovedu do izricanje blaže kazne, ipak istima dalo preveliki značaj. Konačno, ne postoji niti jedan dokaz da je optuženi izrazio žaljenje zbog svojih postupaka, niti da je na bilo koji način pomogao nekoj od žrtava nakon izvršenja djela, što bi pokazalo njegovo kajanje i želju za resocijalizacijom.

176. Shodno navedenom ovo apelaciono vijeće je djelomično uvažilo žalbu tužilaštva, te preinačilo prvostepenu presudu u dijelu odluke o kazni, tako što je optuženog za počinjeno krivično djelo osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina, u koju mu se ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru počev od 06.10.2014. godine, pa nadalje, sa uvjerenjem da je ovakva kazna u srazmjeri sa svim okolnostima konkretnog slučaja, koje su od uticaja na visinu izrečene kazne, da se u konkretnom slučaju pokazuje kao pravedna te da se istom postiže svrha kažnjavanja predviđena u članu 39. KZ BiH.

177. Imajući u vidu da je optuženi žalbu izjavio zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, to ista u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji kako je to propisano u odredbi člana 308. ZKP BiH (prošireno dejstvo žalbe). Međutim,

uslijed naprijed iznesenih razloga u pogledu odluke o kazni, a povodom žalbe tužilaštva, postali su bespredmetni žalbeni prigovori odbrane u tom pravcu.

(a) Odluka o troškovima krivičnog postupka

178. U konačnici, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim žalbene prigovore tužilaštva da je prvostepeni sud pogriješio kada je optuženog oslobodio troškova krivičnog postupka.

179. Naime, pretresno vijeće je pravilnom primjenom odredbi člana 188. stav 4. ZKP BiH u konkretnom slučaju, optuženog oslobodilo obaveze naknade troškova postupka, u dijelu u kojem je oglašen krivim, obzirom da je isti prema ličnim podacima u spisu lošeg materijalnog stanja, pa imajući u vidu da je ovom presudom nepravosnažno osuđen na višegodišnju kaznu zatvora, te da će u narednom periodu optuženi biti objektivno spriječen da ostvaruje zaradu. Iznesene razloge u cjelosti prihvata i Apelaciono vijeće, kao i činjenicu da su u dosadašnjem toku postupka i troškovi zastupanja putem branioca po službenoj dužnosti, plaćani iz budžetskih sredstava Suda, pa bi dosuđivanjem obaveze naknade troškova bila dovedena u pitanje egzistencija optuženog i članova njegove porodice. Stoga je prigovore tužilaštva valjalo odbiti kao neosnovane.

180. U skladu sa navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 314. stav 1. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:
Pravni savjetnik

Medina Džerahović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
S U D I J A

Redžib Begić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.